

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Plzeň 2016

Petra Mráčková

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Katedra trestního práva

Diplomová práce
Rekognice v trestním řízení

Zpracovala: Petra Mráčková

Studijní program: Magisterský

Studijní obor: Právo

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Fastner, Katedra trestního práva

Plzeň 2016

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra MRÁČKOVÁ**
Osobní číslo: **R11M0226P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Název tématu: **Rekognice v trestním řízení**
Zadávající katedra: **Katedra trestního práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Obecně teoretická východiska
3. Druhy rekognice
4. Některé zvláštnosti rekognice
5. Subjekty a objekty rekognice
6. Obecné zásady provedení rekognice
7. Provedení rekognice
8. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

JELÍNEK, Jiří. Trestní právo procesní. 3. aktual. a dopl. vyd. Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-44-1.

KONRÁD, Zdeněk a Jitka VESELÁ. Rekognice. Praha: PA ČR, 2008. ISBN 978-80-7251-269-0.

MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H.Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9.

PJEŠČAK, Ján. Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty. 2. vyd. Praha: Naše vojsko, 1981.

PROTIVÍNSKÝ, Miroslav a Mircea TIPLICA. Teorie a praxe dokazování v trestním řízení znovuznáním osob a věcí. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1986.

PROTIVÍNSKÝ, Miroslav. Rekognice v přípravném řízení. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1971.

ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád: komentář. 7. dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H.Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0.

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Jindřich Fastner

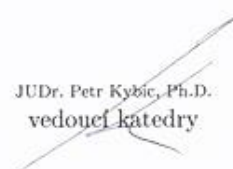
Katedra trestního práva

Datum zadání diplomové práce: **15. května 2015**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2016**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Petr Kybíc, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 26. srpna 2015

Čestné prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň březen 2016

.....
Petra Mráčková

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Jindřichu Fastnerovi, za odborné vedení a pomoc při zpracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	1
1 Obecně teoretická východiska.....	3
1.1 Pojem rekognice	3
1.2 Psychologické aspekty rekognice.....	4
1.3 Historie rekognice na území České republiky.....	7
1.4 Současná právní úprava rekognice v České republice.....	10
1.5 Vztah rekognice k jiným kriminalistickým metodám	15
1.5.1 Vztah rekognice a výslechu	15
1.5.2 Vztah rekognice a konfrontace.....	17
1.5.3 Vztah rekognice a vyšetřovacího experimentu (vyšetřovacího pokusu)	18
1.5.4 Vztah rekognice a prověrky výpovědi na místě (prověrky na místě)	18
2 Druhy rekognice.....	20
3 Některé zvláštnosti rekognice.....	21
3.1 Rekognice živých osob in natura.....	21
3.1.1 Rekognice živých osob podle anatomicko-morfologických znaků	21
3.1.2 Rekognice živých osob podle funkčních znaků	22
3.2 Rekognice mrtvol in natura.....	24
3.3 Rekognice věcí in natura.....	25
3.3.1 Rekognice movitých věcí in natura	26
3.3.2 Rekognice nemovitých věcí in natura	27
3.4 Rekognice zvířat in natura	28
3.5 Rekognice osob podle fotografie.....	29
3.6 Skrytá rekognice	32
3.7 Rekognice za účasti osoby mladší 18 let.....	33
3.8 Rekognice za přítomnosti utajeného svědka	34
3.9 Prázdňá rekognice	35
4 Subjekty a objekty rekognice.....	37
4.1 Subjekt rekognice.....	37
4.2 Objekt rekognice	37
5 Obecné zásady provedení rekognice.....	39

5.1	<i>Rekognice jako neodkladný a neopakovatelný úkon</i>	39
5.2	<i>Předchozí výslech</i>	42
5.3	<i>Oddělenost rekogničních aktů</i>	43
5.4	<i>Nezúčastněná osoba</i>	45
5.5	<i>Povinnost strpět úkon rekognice</i>	46
5.6	<i>Předvádění ztotožňovaného objektu mezi objekty přivzatými</i>	47
5.7	<i>Podobnost přivzatých objektů s objektem ztotožňovaným</i>	48
6	Provedení rekognice	50
6.1	<i>Příprava rekognice</i>	51
6.1.1	Obsahová příprava rekognice.....	52
6.1.2	Organizační příprava rekognice	53
6.2	<i>Taktika rekognice</i>	54
6.3	<i>Dokumentace, fixace a hodnocení průběhu rekognice</i>	56
6.4	<i>Srovnání české právní úpravy se slovenskou právní úpravou</i>	58
	Závěr	60
	Resumé	62
	Seznam literatury	63
	Příloha č. 1 – Protokol o rekognici osoby in natura	67
	Příloha č. 2 – Rekognice osoby in natura v terénu	73
	Příloha č. 3 – Rekognice osoby in natura	74
	Příloha č. 4 – Fotografie pro účely rekognice osoby podle fotografie	75

Úvod

Rekognice jako procesní úkon prováděný v rámci trestního řízení je bezpochyby velmi důležitým a mnohdy nenahraditelným důkazním prostředkem, který patří mezi jeden ze zvláštních způsobů dokazování. Smyslem rekognice je ztotožnění konkrétní osoby, věci nebo zvířete, pokud je takové ztotožnění důkazně relevantní pro trestní řízení. Vzhledem k tomu, že rekognici lze považovat za v podstatě neopakovatelný úkon, je bezpochyby nutné dbát na její správné provedení, neboť v opačném případě by mohlo dojít až k neúčinnosti a nepřípustnosti rekognice jako důkazního prostředku, který by již znovu nebylo možné opakovat.

Rekognicí však můžeme rozumět nejen procesní úkon, ale také kriminalistickou metodu a zároveň psychofyziologický proces nazývaný znovupoznání. Cílem mé práce je především ucelené pojetí rekognice jako procesního úkonu prováděného v rámci trestního řízení jak z hlediska trestně procesního, tak i z hlediska kriminalistického. Do předmětné práce rovněž zahrnuji prvky psychologické, neboť se domnívám, že ani ty nemohou být opomíjeny.

Toto téma diplomové práce jsem si zvolila především proto, že mě trestní právo zajímá a během mého studia na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni mě bavilo nejvíce. Mým přáním bylo především zvolit si téma, které je významné a stále aktuální. Domnívám se, že výše uvedené téma mé požadavky splnilo.

Diplomovou práci jsem systematicky rozdělila do šesti kapitol, jimž předchází úvod a následuje je závěr. V první kapitole uvádím především obecně teoretické základy. V jejím úvodu vymezuji pojem rekognice jak z hlediska trestně procesního, tak z hlediska kriminalistického, načež navazuji psychologickými aspekty rekognice, kde se pokouším o objasnění psychologického procesu znovupoznání, na kterém celá rekognice spočívá. Zároveň zde také popisuji některé kognitivní procesy, které samotnému znovupoznání předcházejí, a také uvádím některé vady a faktory, které mohou proces znovupoznání ovlivnit.

Dále se v této kapitole pokouším nastínit historický vývoj rekognice jako procesního úkonu v trestním řízení a jako kriminalistické metody, načež navazuji současnou právní úpravou rekognice v České republice. Závěr této kapitoly poté

patří vztahu rekognice k jiným kriminalistickým metodám, resp. k dalším procesním úkonům, zejména se pokouším o vymezení vztahu rekognice a výslechu.

V druhé kapitole vymezuji obvyklou klasifikaci rekognice z pohledu kriminalistiky. V kapitole třetí se poté věnuji jednotlivým druhům rekognice a jejich konkrétním specifikům a případně i problematice, která se s nimi pojí. Kromě rekognice osob a věcí se zabývám i rekognicí zvířat, která je dle mého názoru v odborné literatuře obecně opomíjena. V druhé polovině této kapitoly se poté věnuji odchylkám od obvyklého průběhu rekognice, tj. rekognici skryté, rekognici za účasti osoby mladší 18 let a rekognici za účasti utajeného svědka. Kapitola čtvrtá následně vymezuje objekty a subjekty rekognice.

V kapitole páté se zabývám obecnými zásadami provedení rekognice, které sice vycházejí primárně z kriminalistiky, ale zároveň buď vyplývají ze zákonné úpravy rekognice jako zvláštního způsobu dokazování, nebo jsou judikovány českými soudy.

V šesté kapitole se poté věnuji především provedení rekognice, tj. přípravě, taktice a dokumentaci rekognice, kde mimo jiné také vymezuji možné vady, které mohou v průběhu provádění rekognice vzniknout, a uvádím komparaci se zahraniční právní úpravou.

1 Obecně teoretická východiska

K náležitému objasnění problematiky rekognice bude bezpochyby nutné nahlédnout na předmětnou problematiku z více hledisek. Rekognici lze chápat nejen z hlediska trestně procesního jako zvláštní způsob dokazování, tj. procesní úkon, ale také z hlediska kriminalistického jako metodu kriminalistické praktické činnosti a v neposlední řadě rovněž z hlediska psychologického jako psychofyziologický proces. Až jejich společným výkladem ve vzájemných souvislostech lze docílit náležitého porozumění problematiky rekognice.

1.1 Pojem rekognice

Slovo rekognice pochází z latinského slova *recognitio*, které lze do českého jazyka přeložit jako opětovné seznámení, rozpoznání, případně znovupoznání, kdy předpona *re-* vyjadřuje slovo znovu nebo opět a *cognitio* poté slovo poznání.

Rekognice, neboli poznávací řízení, je důkazním prostředkem, který spočívá v tom, že podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznává a tím ztotožňuje konkrétní osobu nebo věc.¹ Rekognice se koná, je-li pro trestní řízení důležité, aby podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznal osobu nebo věc a tím určil její totožnost.²

Konrád podává dle mého názoru nejzdařilejší definici, která zohledňuje všechna výše uvedená hlediska, tj. hledisko trestně procesní, kriminalistické i psychologické:

„Rekognice je metoda kriminalistické praxe (v trestním řízení procesní úkon) využívající, v procesu identifikace kriminalisticky významných objektů, schopnosti člověka znovu poznat předváděný objekt na základě paměťové stopy, podpořené asociací identifikačních vlastností zkoumaných objektů.“³

Vztah rekognice jako procesního úkonu a rekognice jako kriminalistické metody spočívá v tom, že zákon upravuje především základní požadavky na provedení rekognice jako procesního úkonu. Jejich účelem je zejména zajištění

¹ FENYK, J., D. CÍSAŘOVÁ a T. GŘIVNA. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, s. 406.

² §104b odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

³ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 26.

právní jistoty a objektivitu při provádění rekognice. Zákon tedy stanovuje rámec pravidel pro užití rekognice jako taktické metody kriminalistické praxe. Součástí kriminalistické metody rekognice jsou poté taktická doporučení na přípravu, provedení a vyhodnocení rekognice, jež obsahují prvky vědecké racionality a profesní efektivity.

1.2 Psychologické aspekty rekognice

Rekognice je založena na psychologickém procesu nazývaném **znovupoznání**, tj. na znovuobnovení a znovuvyvolání si relevantních informací uchovaných v paměťových buňkách.⁴ Aby tedy k znovupoznání mohlo dojít, musí být v paměti poznávající osoby zachována informace o dříve vnímaném objektu a jeho podstatných znacích. Tato informace uchovaná v paměti člověka se nazývá paměťová stopa. Její výlučnost spočívá zejména v tom, že není prostou kopií objektivní reality ve vědomí člověka.⁵ Z hlediska kriminalistického zkoumání lze poté specifickou spatřovat v tom, že přestože paměťová stopa je materiálního charakteru, nelze ji exaktně hodnotit.

Vzniku paměťové stopy předchází složitý kognitivní proces. Na jeho počátku bude určitá smyslová zkušenost, tedy na základě percepce a čítí získané počítky a vjemy. Čítím se rozumí činnost analyzátorů, vnímání poté probíhá na základě jejich součinnosti. Analyzátozem rozumíme zejména zrak, čich, hmat, sluch, chuť apod. Pro rekognici bude bezesporu nejdůležitějším analyzátozem zrak, v méně případech poté sluch. Kvalita vnímání však nezávisí jen na stavu analyzátozem, ale i na intenzitě a době trvání podnětu, stavu centrální nervové soustavy a na stavu vědomí.

K vnímání může docházet buď bezděčně, nebo záměrně. To, jaké podněty budeme vnímat, určuje zejména naše pozornost, tj. soustředění a zaměřenost vědomí na určité podněty (např. činnosti, děje, objekty). Toto poznání, tedy subjektivní obrazy vnějšího světa v našem vědomí zprostředkované našimi smysly, se odráží i v představách a vrcholí v myšlení.⁶ K jejich uchování poté slouží paměť. Tou rozumíme psychickou funkci, jež nám umožňuje proces recepce

⁴ MATOUŠKOVÁ, I. *Aplikovaná forenzní psychologie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2013, s. 192.

⁵ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 11.

⁶ MATOUŠKOVÁ, I. *Aplikovaná forenzní psychologie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2013, s. 193.

(zapamatování, vštípení), retence (podržení v paměti, uchování) a reprodukce (vybavování). Rozlišujeme paměť krátkodobou a dlouhodobou. V paměti krátkodobé se odehrává většina psychických procesů. Slouží zejména k řešení aktuálních problémů. Dlouhodobá paměť poté slouží k uchování nezměrného množství informací. To, zda dojde k zapamatování, ovlivňuje především náš postoj k danému podnětu a jeho případné emocionální zabarvení.

V rámci retence (uchování) působí na informace uložené v paměti člověka proces zapomínání, během kterého dochází k vyhasínání nervových spojení a jejich případnému nahrazování spojeními novými. Neschopnost si vybavit určitou informaci však ještě neznamená, že byla zapomenuta.

Proces reprodukce (vybavování) slouží k aktivizaci zapamatovaného, může k němu docházet buď spontánně, nebo záměrně. Rozlišujeme tři stupně reprodukce:

- a) **znovupoznání** (vybavení si v paměti uloženého obrazu vlivem opakovaného vnímání),
- b) **vlastní reprodukce** (vybavování si zapamatovaného),
- c) **reminiscence** (zvláštní případ náhlého spontánního vybavení si obsahu již zapomenutého).⁷

Matoušková dále dělí znovupoznání dle stupně určenosti, pestrosti a plnosti na znovupoznání neúplné (neurčité, vyznačuje se pocitem známosti), a znovupoznání úplné (určité, vyznačuje se okamžitou identifikací), následně pak uvádí, že mezi těmito dvěma druhy existují další přechodné stupně znovupoznání.⁸ Pro úspěšnost rekognice bude bezpochyby vhodnější dosažení znovupoznání úplného.

Z psychologického hlediska mohou dále úspěšnost rekognice ovlivnit zejména poruchy vzniklé v průběhu kognitivního procesu předcházejícího znovupoznání. Může jít např. o poruchy vnímání, paměti nebo pozornosti.⁹ Kvalitu znovupoznání může taktéž ovlivnit působení času, přičemž lze říci, že čím delší doba uplyne od vnímání události, tím spíše bude docházet k znovupoznáním neúplným, k případným nejistotám, nepřesnostem a omylům, ne-li úplné ztrátě paměťové stopy.

⁷ HOLEČEK, V., J. MIŇHOVÁ a P. PRUNNER. *Psychologie pro právníky*. 1. vydání. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003, s. 88–89.

⁸ MATOUŠKOVÁ, I. *Aplikovaná forenzní psychologie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2013, s. 193.

⁹ Blíže např. MIŇHOVÁ, J. *Psychopatologie pro právníky*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006.

Za další důležitý faktor, který může ovlivnit výsledky rekognice, považují emoce. Emocemi rozumíme prožívání subjektivního stavu nebo vztahu k působícím podnětům, jejich znakem je zejména polarita, tj. příjemnost nebo nepříjemnost, přitahování nebo odpuzování.¹⁰ Jak jsem již výše uvedla, emoční zabarvenost může ovlivnit proces zapamatování. Obecně lze říci, že čím větší intenzita zážitku, tím delší dobu zůstane zachován v paměti. Nutno však dodat, že v případě některých velmi intenzivních citových reakcí může dojít naopak i ke ztrátě paměti (např. u afektu). Molnárová např. uvádí, že použití zbraně během trestného činu může způsobit snížení schopnosti následného popsání a identifikace pachatele, neboť se svědek ze strachu fixuje spíše na zbraň než na jeho tvář.¹¹ Dále je nutné si uvědomit, že emoce mohou taktéž ovlivnit samotný průběh rekognice. Z toho důvodu je třeba na ně brát ohled a pečlivě dbát na přípravu a provedení rekognice.

Vliv na kvalitu znovupoznání může mít taktéž věk poznávající osoby. U seniorů lze dle mého názoru předpokládat, že kvalita některých jejich kognitivních funkcí bude snížena. Obdobně u malých dětí nemusí být ještě některé jejich kognitivní funkce plně vyvinuty.

Mezi další faktory, které mohou ovlivnit přesnost poznávající osoby, patří např. zaměstnání. A to ve smyslu, že tato osoba bude obvykle senzitivnější na podněty, které jí jsou blízké a o které se zajímá (např. kadeřník si všimne účesu, švadlena oděvu). Obdobně může hrát svou roli i pohlaví osoby.

Na závěr bych chtěla ještě uvést, že je velmi důležité brát ohled taktéž na motivaci poznávající osoby, neboť je nutné si uvědomit, že v některých případech poznávající osoba např. nechce, nebo se bojí rekognovat osobu poznávanou, z toho důvodu poté může dojít buď k tomu, že poznávající osoba odmítne osobu poznávanou ztotožnit, i přestože ji pozná, nebo naopak ztotožní záměrně osobu nesprávnou. Domnívám se, že takovýmto situacím by se mělo především předcházet vhodnými opatřeními (např. rekognicí skrytou). Taktéž je však nutné brát tyto motivy v úvahu při vyhodnocování rekognice.

¹⁰ HOLEČEK, V., J. MIŇHOVÁ a P. PRUNNER. *Psychologie pro právníky*. 1. vydání. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003, s. 97.

¹¹ MOLNÁROVÁ, M. Kriminologická rekognícia. [online] *E-psychologie*, 4. září 2008, [cit. dne 15. února 2016] 2. ročník (č. 3), s. 47. Dostupné z: <http://e-psycholog.eu/pdf/molnarova.pdf>.

1.3 Historie rekognice na území České republiky

Rekognice ve smyslu určité činnosti, tedy znovupoznání určité osoby, věci nebo mrtvoly v rámci soudního řízení, byla bezpochyby užívána mnohem dříve, než došlo k její kodifikaci. Už jen z její povahy je patrné, že jde o mnohdy nepostradatelný důkazní prostředek směřující k prokázání viny ze spáchání trestného činu.

Spolu se vznikem Československa byl do československého právního řádu v rámci tzv. recepční normy (zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého, ze dne 28. října 1918) převzat taktéž zákon č. 119/1873 ř. z., jímž se zavádí nový řád soudu trestního, který upravoval identifikaci osob a věcí svědkem (tj. rekognici) společně s konfrontací v hlavě nazvané O slyšení svědků v § 168, a to následujícím způsobem:

„Nastane-li potřeba aby svědek seznal osoby neb věci, buďtež mu příhodným způsobem představeny nebo předloženy; prvé však buď svědek vybídnut, aby je zevrubně popsal a rozeznávací známky jich pojmenoval.

Byli-li by svědkové v seznání svém o důležité věci mezi sebou na rozdíl, může soudce vyšetřující učiniti, aby byli sobě v oči postaveni.

Vůbec nemá se více osob zároveň v oči stavěti než dvě. Osoby v oči postavené buďtež o každé okolnosti, v příčině kteréž se mezi sebou nesrovnávají, zvláště o sobě slyšeny a odpovědi obapolné protokolem zapsány.“

„Zákonodárci považovali identifikaci osob a věcí na základě paměťových stop za **druh výsledku**, při kterém se po uvedení popisu osoby nebo věci měla identifikovaná osoba nebo věc poznávajícímu svědku předložit.“¹² V praxi byl tedy předváděn k identifikaci poznávající osobě pouze jeden objekt, což bylo bezpochyby podstatným nedostatkem předmětné právní úpravy. V mnoha případech mohlo docházet k chybné identifikaci osoby, neboť dle mého názoru je označení jedné (z jedné) osoby snazší, až sugestivní, zvláště v případech, kdy si poznávající osoba není schopna sama vybavit podobu osoby, kterou by měla ztotožnit.

¹² KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 19.

Nové zákonné úpravy se rekognice dočkala až v roce 1950, kdy došlo k přijetí zákona č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Identifikace osob a věcí poznávajícími osobami byla nově upravena na dvou místech, a to v § 94 odst. 2 pro obviněného a obdobně v § 113 odst. 2 pro svědka:

„Má-li se výsledkem zjistit totožnost nějaké osoby nebo věci, vyzve prokurátor svědka, aby ji popsal; teprve pak mu má být osoba nebo věc ukázána.“

Nově zákonodárce jednoznačně označuje identifikaci osob a věcí poznávajícími osobami za výslech, nutno však dodat, že v obou případech hovoří o předvedení ztotožňovaného objektu v čísle jednotném, tedy osoba nebo věc mohla být stále ukázána pouze jako jediná. Předmětná právní úprava byla už od jejího přijetí kritizována, zejména ze strany kriminalistů.

Ke změně dochází přijetím zákona č. 64/1956 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), který, přestože o rekognici hovoří stále jako o výslechu, přinesl změnu v podobě požadavku ukázání ztotožňovaného objektu zpravidla mezi několika osobami nebo věcmi stejného druhu, čímž dochází k významnému přiblížení k dnešní právní úpravě a bezpochyby také k eliminaci omylů a sugestivních tendencí, kterých se předchozí právní úprava dopouštěla. Obdobně jako v zákoně předchozím je i zde upravena identifikace osob a věcí zvlášť pro obviněného v § 102 odst. 3 a zvlášť pro svědka v § 110 odst. 3:

„Má-li se výsledkem zjistit totožnost nějaké osoby nebo věci, vyzve vyslychající svědka, aby ji popsal; teprve pak mu má být osoba nebo věc ukázána, a to zpravidla mezi několika osobami nebo několika věcmi téhož druhu.“

Nový trestní řád, přijatý roku 1961 jako zákon č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), žádné zvláštní změny v identifikaci osob a věcí nepřinesl. Úprava procesního úkonu jako takového zůstala nezměněna, došlo pouze ke změně očíslování paragrafů, tedy úprava identifikace osob a věcí obviněným byla přesunuta do § 93 odst. 2. a ustanovení o identifikaci osoby nebo věci svědkem bylo nově nahrazeno odkazem obsaženým v § 103, tzn., že ustanovení o výslechu obviněného se užilo přiměřeně i při výslechu svědka. Lze tedy znovu konstatovat, že rekognice osob a věcí byla zákonodárcem stále považována za formu výslechu. Předmětnou právní úpravu však postupně

doplňovala judikatura soudů, případně doktrinální výklad a instrukce státních zastupitelství.

K náležitému porozumění historickému vývoji rekognice je nutno pohlédnout na tento vývoj taktéž z pohledu kriminalistiky. Ta, jako nová vědní disciplína, vznikla někdy mezi lety 1879–1904.¹³ V rámci kriminalistické praxe byl poté v první polovině 20. století proces identifikace osoby nebo věci poznávající osobou chápán jako **konfrontace k znovupoznání osoby nebo věci**, což bylo zřejmě ovlivněno empirickým poznáním a tím, že zákonodárce vnímal rekognici jako formu výslechu.¹⁴ Proces identifikace osob a věcí poznávající osobou je nazýván konfrontací ještě na začátku 60. let minulého století.¹⁵ K vývoji dochází až v polovině 60. let, kdy je v Československé republice dovršeno konstituování institucionální základny kriminalistické vědy. Kriminalistický ústav Veřejné bezpečnosti Federální správy Veřejné bezpečnosti v Praze se stává výzkumným pracovištěm v oblasti kriminalistické taktiky a metodiky a zároveň vzniká Ústav kriminalistiky jako akademické pracoviště v rámci právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, což vytváří předpoklad pro rozvoj metod kriminalistické praxe na vědecké úrovni, podložený hlubokým teoretickým bádáním.¹⁶

Nový náhled na proces identifikace osoby nebo věci přináší v roce 1966 monografie autorů Matiaška, Bárty a Soukupa nazvaná „Výslech a psychologie“, kde se poprvé setkáváme s pojmem kriminalistická rekognice, přičemž termín konfrontace již nadále není vztahován k problematice identifikace osob a věcí.¹⁷ V následujících letech se poté problematikou rekognice zabývá zejména Protivínský, který se významně přičinil o vymezení a úpravu rekognice tak, jak ji známe dnes. Zejména vymezil problematiku rekognice ve své monografii z roku 1971 nazvané „Rekognice v přípravném řízení“, která je zároveň prvním uceleným dílem pojednávajícím o rekognici vůbec. Dalšími jeho díly přínosnými v oblasti

¹³ STRAUS, J., F. VAVERA a kol. *Dějiny kriminalistiky*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, s. 25.

¹⁴ KONRÁD, Z. K procesu konstituování rekognice jako metody kriminalistické praxe a procesního úkonu v českém trestním řízení. [online]. *Kriminalistika*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008, 41. ročník (č. 3), s. 179–181. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/k-procesu-konstituovani-rekognice-jako-metody-kriminalisticke-praxe-a-procesniho-ukonu-v-ceskem-trestnim-rizeni-116054.aspx>.

¹⁵ Srovnej např. POLÁČEK, J. a J. SOUKUP. Některé psychologické a právní problémy identifikace osob a věcí podle údajů svědků. *Kriminalistický sborník*. Praha: Ministerstvo vnitra – Hlavní správa Veřejné bezpečnosti – Kriminalistický ústav, 1964, 8. ročník (č. 3), s. 180–187.

¹⁶ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 23.

¹⁷ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 23.

rekognice byly zejména „Teorie a praxe dokazování v trestním řízení znovupoznáním osob a věcí“ nebo např. „Dekódování informace z kriminalistické stopy“.

Protivínský vnímá rekognici jako samostatný procesní úkon odlišný od výsledku, spočívající v identifikaci osob nebo věcí prostřednictvím znovupoznání. Sám definuje rekognici takto:

*„Rekognice v přípravném řízení trestním je samostatný procesní úkon, spočívající ve znovupoznání poznávající osobou nějakého objektu, vztahujícího se k vyšetřované věci“.*¹⁸

Nutno dodat, že i přestože samostatnost rekognice jako metody kriminalistické praxe a procesního úkonu byla československými kriminalisty jednoznačně uznávána, z hlediska zákonného zůstávala stále součástí výsledku.¹⁹

K zásadní změně dochází až novelou trestního řádu zákonem č. 265/2001 Sb., která již respektuje zásadní rozdíly mezi rekognicí a výsledkem. Rekognice je upravena jako **zvláštní způsob dokazování** a obsahuje specifické požadavky pro vlastní provedení.

Na závěr této kapitoly bych chtěla ještě uvést zmínku o díle „Rekognice“ autorů Konráda a Veselého z roku 2008, které je dalším uceleným dílem zabývajícím se výhradně rekognicí.

1.4 Současná právní úprava rekognice v České republice

Rekognici v současnosti upravuje zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) (dále jen „TrŘ“), konkrétně v jeho první části, pod hlavou pátou nazvanou Dokazování. Společně s konfrontací, vyšetřovacím pokusem, rekonstrukcí a prověrkou na místě se řadí mezi zvláštní způsoby dokazování. Rekognici samostatně upravuje ustanovení § 104b, a to následovně:

¹⁸ PROTIVÍNSKÝ, M. *Rekognice v přípravném řízení*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1971, s. 20.

¹⁹ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 24.

§ 104b

Rekognice

(1) Rekognice se koná, je-li pro trestní řízení důležité, aby podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznal osobu nebo věc a určil tím jejich totožnost. K provádění rekognice se vždy přibere alespoň jedna osoba, která není na věci zúčastněna.

V odstavci prvním je vyjádřena zejména **podstata rekognice**, která spočívá ve znovupoznání určité osoby nebo věci poznávající osobou, pokud je takové znovupoznání důležité pro trestní řízení. Předmětnou osobou poznávající může být pouze podezřelý, obviněný nebo svědek, tedy je zde přesně stanoven **okruh poznávajících osob**. Určení totožnosti poznávané osoby nebo věci, ve smyslu její identifikace jakožto nezaměnitelné individuality, je poté **cílem rekognice**.

Věta druhá předmětného odstavce stanovuje **obligatorní přibrání osoby nezúčastněné** na řízení jakožto tzv. nezávislého svědka předmětného úkonu.

(2) Podezřelý, obviněný nebo svědek, kteří mají poznat osobu nebo věc, se před rekognicí vyslechnou o okolnostech, za nichž osobu nebo věc vnímali, a o znacích nebo zvláštěnostech, podle nichž by bylo možno osobu nebo věc poznat. Osoba nebo věc, která má být poznána, jim nesmí být před rekognicí ukázána.

V odstavci druhém je vyjádřena především **dvoufázovost rekognice** spočívající ve výslechu osoby poznávající jakožto fázi první, a teprve poté ve vlastním znovupoznání jakožto fázi druhé.²⁰ Věta druhá předmětného odstavce **zakazuje ukázat poznávající osobě ztotožňovanou osobu nebo věc před samotnou rekognicí**.

(3) Má-li být poznána osoba, ukáže se podezřelému, obviněnému nebo svědkovi mezi nejméně třemi osobami, které se výrazně neodlišují. Osoba, která má být poznána, se vyzve, aby se zařadila na libovolné místo mezi ukazované osoby. Jestliže osoba má být poznána nikoliv podle svého vzezření, ale podle hlasu, umožní se jí, aby hovořila v libovolném pořadí mezi dalšími osobami s podobnými hlasovými vlastnostmi.

²⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1543.

Odstavec třetí upravuje průběh **rekognice osoby in natura**, přičemž platí, že osoba ztotožňovaná musí být osobě poznávající ukázána ve skupině nejméně tři dalších osob. Tyto osoby se nesmí výrazně odlišovat zejména věkem, výškou, váhou, úpravou a barvou vlasů případně i vousů a oděvem.²¹ Jejich vzezření by tedy mělo být podobné. Zároveň je zde zakotveno právo poznávané osoby vybrat si místo mezi osobami přivzatými. Předmětná pravidla platí obdobně i pro rekognici podle hlasu, kterou upravuje poslední věta tohoto odstavce.

(4) Není-li možno ukázat osobu, která má být poznána, rekognice se provede podle fotografie, která se předloží podezřelému, obviněnému nebo svědkovi s obdobnými fotografiemi nejméně tři dalších osob. Tento postup nesmí bezprostředně předcházet rekognici ukázáním osoby.

Odstavec čtvrtý upravuje subsidiární použití **rekognice osoby podle fotografie** v případech, kdy není možno provést rekognici osoby in natura. Obdobně i zde platí pravidlo, že fotografie poznávané osoby má být ukázána minimálně mezi fotografiemi třech dalších osob, které se výrazně neodlišují. Dále platí, že rekognice podle fotografie nesmí bezprostředně předcházet rekognici in natura. Z toho vyplývá, že rekognice, jakožto z její povahy neopakovatelný úkon, může být v případech, kdy došlo nejprve k rekognici podle fotografie, opakována ve formě rekognice in natura. Ovšem aby k tomuto mohlo dojít, musí být dodržen určitý odstup mezi těmito úkony, zejména z důvodu potřeby vyloučení negativního ovlivnění výsledků později prováděné rekognice in natura dřívější rekognicí dle fotografií.

(5) Má-li být poznána věc, ukáže se podezřelému, obviněnému nebo svědkovi ve skupině věcí pokud možno téhož druhu.

V pátém odstavci je upravena **rekognice věci in natura**. Obdobně jako u rekognice osob je nutné ukázat věci ve skupině více věcí pokud možno téhož druhu. S ohledem na podobnost s rekognicí osoby se dovozuje počet přivzatých věcí na nejméně tři. Poznávané věci se ukazují poznávající osobě současně, výjimkou je v tomto případě rekognice nemovitých věcí, kde vzhledem k povaze věcí toto provést nelze. Z toho důvodu jsou věci nemovité ukazovány postupně.

²¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1544.

(6) Pro rekognici jinak platí ustanovení o výpovědi obviněného a svědka.

Odstavec šestý odkazuje na ustanovení o výpovědi obviněného a svědka. Z uvedeného zejména vyplývá povinnost zjistit totožnost subjektů rekognice a náležitě je poučit dle jejich procesního postavení ještě před samotným uskutečněním rekognice. Dále předmětný odstavec odkazuje na pravidla pro vyhotovení protokolu.

(7) Podle povahy věci lze rekognici provést tak, aby se poznávající osoba bezprostředně nesetkala s poznávanou osobou. Provádí-li se rekognice za účasti osoby mladší než osmnáct let, užije se přiměřeně § 102. Rekognici za přítomnosti svědka, jehož totožnost se utajuje z důvodů uvedených v § 55 odst. 2, lze za podmínek utajení jeho podoby a osobních údajů provést, pokud je svědek poznávající osobou.

Odstavec sedmý upravuje odchylky při provádění rekognice, které se týkají zejména rekognice živé osoby in natura, a to ve třech eventualitách – **poznávající osoba se při rekognici bezprostředně nesetká s osobou poznávanou**, rekognice za účasti osoby mladší 18 let a rekognice, kde je **poznávající osobou utajený svědek**. Předmětný odstavec tedy směřuje zejména k ochraně některých osob zúčastněných na rekognici, u kterých se předpokládá, že s ohledem na jejich věk, poměr k řízení, případně psychický stav, budou určitou ochranu potřebovat.

Předmětný odstavec zakotvuje možnost provedení skryté rekognice, tedy, že se osoba poznávaná a osoba poznávající bezprostředně nesetkají. V případech, kdy je poznávající osobou utajený svědek, dochází k utajení jeho totožnosti podle § 55 odst. 2 TrŘ. V případech, kdy je rekognice prováděna za účasti osoby mladší 18 let, bez ohledu na to, zda jde o osobu poznávanou nebo osobu poznávající, musí být dodržena omezení vyplývající z § 102 TrŘ, tj. zejména dojde k přibrání orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo jiné osoby mající zkušenost s výchovou mládeže, případně i k přibrání rodičů.

(8) Po provedení rekognice se podezřelý, obviněný nebo svědek vyslechnou znovu, je-li třeba odstranit rozpor mezi jejich výpovědí a výsledky rekognice.

Poslední odstavec osmý upravuje **dodatečný výslech poznávající osoby** jakožto obligatorní postup v případech, kdy dojde k rozporu mezi její dřívější výpovědí a výsledky rekognice, jestliže tento rozpor je potřeba objasnit. Rozpor

může spočívat zejména v uvedení rozdílných údajů ohledně totožnosti poznávané osoby nebo věci. Během výslechu je osoba poznávající upozorněna na rozpory v jejích výpovědích, přičemž je výslech směřován zejména k objasnění příčin rozporů, vysvětlení rozporů a jejich odstranění.

Přestože aktuální právní úprava je dle mého názoru oproti předchozí právní úpravě poměrně zdařilá a je bezpochyby velkým úspěchem, spatřuji nedostatky zejména v § 104b odst. 6 TrŘ, který pouze odkazuje na přiměřené užití úpravy o výpovědi obviněného a svědka, a tedy vůbec nezohledňuje specifčnost rekognice. Dle mého názoru je nedostatečně upraveno zejména poučení osob zúčastněných na rekognici, kdy poučení může v praxi obsahovat více obecných ustanovení vztahujících se spíše k výslechu osoby než k samotné rekognici jakožto zvláštnímu způsobu dokazování a tím pádem i postrádá určité aspekty, které by obsahovat mělo, zejména ve vztahu k objektu rekognice. Například uvádím, že z poučení dle § 33 odst. 1 TrŘ resp. § 92 odst. 1 TrŘ si obviněný, obecně jako osoba práva neznalá, jen těžko vyvodí, že není povinen hovořit, bude-li vyzván (tj. rekognice dle hlasu). Tento příklad uvádím zejména v souvislosti s přílohou č. 1, kde obviněný, v pozici osoby poznávané, poučený dle § 33 odst. 1 TrŘ byl během rekognice vyzván k hlasovému projevu, ke kterému následně také došlo, ovšem bez bližšího poučení, nebo výslovného souhlasu obviněného. Z toho důvodu se domnívám, že obviněný nemusel vůbec vědět, že může hlasový projev odmítnout.

Další otázka vyvstává v souvislosti s § 104b odst. 4 TrŘ, který upravuje rekognici osoby dle fotografie, konkrétně ve větě druhé (tj. Tento postup nesmí bezprostředně předcházet rekognici ukázáním osoby.). Problematičnost zde vidím ve výkladu slova „bezprostředně“, tedy konkrétně jaký časový úsek je tímto slovem míněn. S ohledem na specifčnost každého případu půjde bezpochyby pokaždé o časový úsek jiný, osobně se však domnívám, že mezi provedením jednotlivých rekognic by mělo být dodrženo rozmezí alespoň dvou týdnů.

Další problematičnost shledávám v otázce, jak zákonným způsobem přimět přivzaté osoby, aby strpěly účast na rekognici. Dnes se předmětná problematika řeší zejména dobrovolnou účastí, případně účastí příslušníků Policie České republiky²² příslušného útvaru, který rekognici provádí. Problémy však mohou nastat např. na

²² Využívají se např. i frekventanti z policejních škol.

malých městech, kde se obvykle lidé navzájem znají, nebo v případech, kdy je třeba opatřit více osob specifického vzezření, případně etnika.

Jako poslední bych chtěla ještě uvést problematiku týkající se osoby poznávané, konkrétně otázku povinnosti strpět provedení úkonu, kterou dnes upravuje judikatura.²³ Dle mého názoru je nutno zvážit vhodnost začlenění do zákonné úpravy.

De lege ferenda doporučuji zařazení některých prvků judikatury do nynější právní úpravy. Navrhuji zařazení následujícího odstavce do § 104b za odst. 5 TrŘ v obdobném znění:

(6) Poznávaná osoba je povinna rekognici strpět. Má-li být podezřelý nebo obviněný poznán nikoliv podle svého vzezření, ale podle hlasu, má právo provedení tohoto úkonu odepřít. O svých právech musí být obviněný, podezřelý nebo svědek náležitě poučen.

1.5 Vztah rekognice k jiným kriminalistickým metodám

Jak jsem již popsala výše, rekognice ještě donedávna byla považována za součást výslechu, se kterým má bezpochyby mnoho společných znaků, přesto se také v mnohém odlišuje. Obdobně můžeme nalézt mnoho společných rysů rekognice s dalšími kriminalistickými metodami, zejména s konfrontací, vyšetřovacím pokusem, rekonstrukcí a prověrkou na místě. Proces konstituování těchto metod kriminalistické praxe nebyl vždy jednoduchý, v případě některých docházelo k jejich splývání nebo zaměňování s metodami jinými. Z toho důvodu považuji za důležité vymezit vztahy rekognice k jiným kriminalistickým metodám.

1.5.1 Vztah rekognice a výslechu

Až na začátku 21. století byla rekognice reglementována jako zvláštní forma dokazování a tím nadobro oddělena od výslechu, za jehož zvláštní formu byla doposud považována. Tím tedy zákonodárce akceptoval existenci podstatných rozdílů mezi výslechem a rekognicí.²⁴ Některá odborná literatura a taktéž

²³ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 10. 2007 sp. zn. III. ÚS 528/06.

²⁴ MUSIL, J., Z. KONRÁD a J. SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 346.

i judikatura některých soudů však stále považuje rekognici jako procesní úkon prováděný v rámci trestního řízení za zvláštní formu výslechu.²⁵ Jiní autoři odborné literatury²⁶ naopak zastávají názor opačný, tedy že rekognice od rozsáhlé novely TrŘ zákonem č. 265/2001 Sb. již není považována za zvláštní formu výslechu, nýbrž za zvláštní formu dokazování, tedy že zákonodárce plně uznal podstatné rozdíly mezi rekognicí a výslechem. Osobně se domnívám, že z hlediska kriminalistiky není pochyb o tom, že rekognice není zvláštní formou výslechu. Z hlediska trestně procesního se však domnívám, že rekognice má stále mnoho společných prvků s výslechem, což se dá vyvozovat především z ustanovení § 104b odst. 6 TrŘ. Toto ustanovení, jak jsem již výše uvedla, však zároveň považuji za nejvíce problematické, kdy především postrádám specifickou právní úpravu poučení obviněného v postavení ztotožňované osoby. Z toho důvodu se taktéž domnívám, že mimo mnoho společných prvků s výslechem, má rekognice i mnoho specifíků, která výslech postrádá a která vyžadují vlastní zákonnou úpravu.

Rozdílnost rekognice a výslechu spočívá zejména v psychologické podstatě těchto úkonů. Psychologickou podstatou rekognice je **znovupoznání**, zatímco psychologickou podstatou výslechu je vlastní **reprodukce** vnímaného. Na rozdíl od výslechu pak rekognice směřuje k velmi úzce vymezenému cíli – k identifikaci osoby. Rekognici tedy nelze uskutečnit bez opětovného vnímání objektu, kterého u výslechu není třeba. Tím se dostáváme k zpravidla nezbytné přítomnosti přítomných osob, zvířat²⁷ nebo věcí stejného druhu a taktéž přítomnosti nezúčastněné osoby v rámci provedení úkonu rekognice. Naproti tomu se při výslechu přítomnost těchto osob nevyžaduje.

Rekognice je v podstatě úkonem neopakovatelným, zatímco u výslechu je jeho opakování, případně doplňování možné. Na rozdíl od vyslychané osoby, která může vypovídat i o okolnostech, o nichž se dozvěděla zprostředkovaně, poznávající osobou může být jen osoba, která objekt, jenž má být rekognován, vnímala

²⁵ Srovnej např. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1540, rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 4. 2005 sp. zn. 1 To 16/2005, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2003 sp. zn. 7 To 128/2003 a HENDRYCH, D. a kol. *Právní slovník* [online]. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, [cit. dne 25. března 2016]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfwp64zrguxhezlln5tw42ldmu>.

²⁶ Srovnej např. STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, s. 152.

²⁷ Dané problematice se blíže věnuji v podkapitole 3.4 Rekognice zvířat in natura.

bezprostředně svými smysly.²⁸ Rekognicí lze tedy získat pouze samostatný, původní důkaz, výsledkem lze získat jak důkaz původní, tak i odvozený.²⁹

1.5.2 Vztah rekognice a konfrontace

„Konfrontace je kriminalistická metoda, při níž se dvě dříve vyslechnuté osoby, mezi jejichž výpověďmi jsou závažné rozpory, postaví tváří v tvář s cílem vyjasnit tyto rozpory, jež nelze odstranit jinak.“³⁰ Jako taková je konfrontace upravena v ustanovení § 104a TrŘ a stejně jako rekognice se řadí mezi zvláštní způsoby dokazování.

Z hlediska historického byla rekognice až do poloviny 60. let minulého století vnímána kriminalistickou praxí jako konfrontace k znovuzpoznání osob nebo věcí. V tomto případě tedy můžeme vnímat jisté splývání těchto kriminalistických metod, způsobené zřejmě tím, že rekognice byla dříve považována za zvláštní způsob výslechu. V rámci výslechu tedy docházelo ke konfrontaci dvou osob (postavení tváří v tvář), za účelem aby jedna z osob identifikovala osobu druhou. Vztah rekognice a konfrontace vymežil až Protivínský v souvislosti s objasňováním samostatnosti rekognice jako procesního úkonu a zároveň kriminalistické metody.³¹

Z hlediska dnešního pohledu spočívá zásadní rozdíl v různosti podstat těchto metod. Hlavní podstatou rekognice je psychologický proces znovuzpoznání, který směřuje k určení identity objektu rekognice. Konfrontace naproti tomu spočívá v silně bezprostředním psychologickém působení vyvolaném postavením dříve vyslechnutých osob tváří v tvář, kdy má zejména dojít k vyjasnění rozporů a případně i získání nových důkazních prostředků.

Další podstatné rozdíly lze spatřovat zejména v přípravě a taktice provádění předmětných úkonů. V případě rekognice je nutno zajistit, aby se poznávající osoba nesetkala před provedením tohoto úkonu s osobou ztotožňovanou, neboť by došlo k nedodržení podmínek stanovených zákonem. V případě konfrontace tomu tak není. Odlišný je také počet osob účastnících se úkonu. Zatímco konfrontace probíhá zpravidla mezi dvěma osobami, k provedení rekognice je obvykle zapotřebí přivzetí

²⁸ MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 164.

²⁹ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 31.

³⁰ MUSIL, J., Z. KONRÁD a J. SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 337.

³¹ Viz např. PROTIVÍNSKÝ, M. *Rekognice v přípravném řízení*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1971.

dalších osob, se kterými je v případě rekognice osoby in natura ztotožňovaná osoba předváděna ve skupině. Rekognice se navíc účastní i osoba nezúčastněná, která u konfrontace chybí. Dále pak je možné zajistit, aby se při rekognici ztotožňovaná osoba nesešla s osobou poznávající, zatímco z povahy konfrontace jasně vyplývá, že zde toho docílit nelze. Na závěr bych ještě uvedla, že většina rekognic (ve smyslu procesního úkonu v rámci trestního řízení) probíhá zejména v přípravném řízení, zatímco konfrontace je úkonem, který by měl probíhat zásadně před soudem (výjimky stanoví zákon).

1.5.3 Vztah rekognice a vyšetřovacího experimentu (vyšetřovacího pokusu)

Vyšetřovací pokus je upraven v ustanovení § 104c TrŘ a taktéž spadá mezi zvláštní způsoby dokazování. Tento procesní úkon spočívá v pozorování za účelem prověření nebo upřesnění skutečností, případně zjištění skutečností nových, a to za pomoci uměle vytvořených nebo obměňovaných podmínek.³² Spočívá tedy zejména v pokusné činnosti.

Přestože v minulosti mohlo docházet k záměně rekognice a vyšetřovacího experimentu, domnívám se, že se jednalo o případy spíše ojedinělé, zapříčiněné zejména úrovní poznání kriminalistické vědy.

Nejvýznamnější rozdílnost těchto kriminalistických metod spočívá bezesporu v jejich odlišné podstatě. Zatímco podstatou rekognice je znovupoznání, podstatou vyšetřovacího experimentu je pokusná činnost.³³ Dále možno také uvést některá specifika taktického provedení těchto úkonů. Jde-li o rekognici, k jejímu provedení není nutné provedení ve shodných podmínkách místa, kde k vnímání ztotožňovaného objektu došlo. Rekognice na rozdíl od vyšetřovacího experimentu nepatří mezi metody, které lze opakovat.

1.5.4 Vztah rekognice a prověrky výpovědi na místě (prověrky na místě)

Prověrka na místě patří mezi zvláštní způsoby dokazování a je upravena v ustanovení § 104e TrŘ. Mezi specifika této kriminalistické metody patří zejména to, že obsahuje mnoho prvků jednotlivých kriminalistických metod, zejména

³² § 104c TrŘ.

³³ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 33.

ohledání, výslechu, vyšetřovacího experimentu a rekognice. Po určitou dobu byla dokonce prověrka výpovědi na místě některými kriminalisty považována za druh rekognice.³⁴

Prověrka výpovědi na místě má sloužit k doplnění nebo upřesnění údajů vztahujících se k určitému místu v případě, že jsou důležité pro trestní řízení.³⁵ Podezřelý, obviněný nebo svědek je nejprve vyslechnut ohledně skutečností, které mají být objasněny nebo upřesněny. Následně vyslechnutá osoba ukazuje, případně označuje místa a objekty spojené s vyšetřovanou událostí, popisuje na místě okolnosti potřebné k objasnění vztahu určitých objektů k této události a demonstruje určitou činnost, o které vypovídala.³⁶ Výše uvedené orgán činný v trestním řízení v trestním řízení sleduje, zaznamenává a porovnává se skutečnostmi, které osoba při výslechu uvedla.

Za společný znak rekognice a prověrky výpovědi na místě lze považovat zejména předchozí výslech a následující proces srovnávání, který je podstatou obou těchto kriminalistických metod. Nutno však rozlišit, že v případě rekognice jde o srovnávání paměťové stopy s momentálním vjemem předváděných objektů, tedy o proces identifikační, zatímco u prověrky výpovědi na místě provádí srovnání dříve učiněné výpovědi s faktickým stavem reálného místa a objektů na něm se nacházejících sám orgán činný v trestním řízení, tedy jde o proces verifikační.³⁷

Z hlediska taktiky provádění předmětných úkonů uvádím např. rozdílnost v místě provedení úkonu, kdy v případě prověrky na místě nelze provést předmětný úkon nikde jinde, než na místě, o kterém dříve vyslechnutá osoba vypovídala. V případě rekognice není nutné toto pravidlo dodržet.

³⁴ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 34.

³⁵ § 104e odst. 1 TrŘ.

³⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1563.

KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 34.

2 Druhy rekognice

Kriminalistika klasifikuje rekognici podle různých hledisek. Potřeba dělení rekognice vyplývá zejména z velké variabilnosti prvků vyšetřovacích situací a z nich vyplývajících taktických úloh, z jejichž variability vyplývá i variabilita zvláštní přípravy a taktiky provádění rekognice v konkrétních případech.³⁸ Níže uvádím klasifikační hlediska nejběžnější, která jsou bezesporu také ta nejdůležitější.

Podle stupně původnosti předváděného objektu:

- a) rekognice objektů in natura,
- b) rekognice podle modelů (tj. reprodukcí, např. fotografií).

Podle charakteru předváděných objektů:

- a) rekognice osob (živých, mrtvol nebo jejich částí),
- b) rekognice věcí (movitých, nemovitých),
- c) rekognice zvířat (živých, mrtvol nebo jejich částí).

Podle charakteru identifikačních znaků:

- a) rekognice podle anatomicko-morfologických (statických) identifikačních znaků osob (např. podle výšky, postavy, obličeje, vlasů, vousů, nosu, očí) a zvířat (např. podle zbarvení srsti, kůže nebo peří, podle výšky, velikosti),
- b) rekognice podle funkčních (dynamických) znaků a stereotypů (např. podle hlasu, řeči, chůze, držení těla, gestikulace, mimiky),
- c) rekognice podle vnějších znaků věcí movitých a nemovitých.

Podle způsobu předvedení objektů:

- a) rekognice s předvedením ztotožňovaného objektu ve skupině spolu s přivzatými objekty,
- b) rekognice s předvedením jen jednoho ztotožňovaného objektu (rekognice mrtvolý in natura),
- c) rekognice s předvedením ztotožňovaného objektu a přivzatých objektů jednotlivě po sobě (rekognice věcí nemovitých, rekognice osob podle funkčních znaků).

³⁸ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 26.

3 Některé zvláštnosti rekognice

V této kapitole uvádím především specifika jednotlivých druhů rekognice, metodiku jednotlivých druhů rekognice a důležitá pravidla, která je nutné při provádění rekognice dodržet.

V úvodu této kapitoly charakterizují druhy rekognice podle stupně původnosti objektů na rekognici objektů in natura, tedy rekognici osoby, zvířete a věci, a poté rekognici podle modelu, kde se zabývá rekognicí osoby podle fotografie. Dále v této kapitole pojednávám o odchylkách rekognice, které upravuje § 104b odst. 7 TrŘ, tj. ustanovení o rekognici skryté, o rekognici za účasti osoby mladší 18 let a o rekognici za přítomnosti utajeného svědka. Na závěr poté uvádím obecné informace o rekognici prázdné, která se sice v českém trestním právu neužívá, ale můžeme se s ní setkat v odborné literatuře.

3.1 Rekognice živých osob in natura

3.1.1 Rekognice živých osob podle anatomicko-morfologických znaků

Rekognicí podle anatomicko-morfologických znaků rozumíme rekognici ztotožňované osoby podle jejího vzhledu resp. vzezření. Spočívá v ukázání ztotožňovaného objektu ve skupině společně s dalšími minimálně třemi příbranými osobami, které se výrazně neodlišují.

Výběr ztotožňovaných osob neboli figurantů spočívá ve „vyhledání typově podobných osob s přibližně stejnou tělesnou výškou a hmotností, s podobnou úpravou vlasů, vousů a celkovou vizáží; jestliže ztotožňovaná osoba nosí brýle (a ztotožňující osoba to při výslechu uvede), musí je mít i figuranti, což se týká i dalších pomůcek (hole, berle) nebo i oblečení.“³⁹ Taktéž by měl odpovídat i zdánlivý věk.

Na základě § 104b odst. 3 TrŘ má ztotožňovaná osoba právo zařadit se na libovolné místo mezi ukazované osoby. To má sloužit zejména k objektivnímu provedení rekognice, kdy ztotožňovaná osoba ví, že poznávající osoba nemůže znát

³⁹ FENYK, J., J. HLAVÁČEK a P. KROULÍK. Některé zvláštní způsoby dokazování (3. pokračování). *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2009, 53. ročník (č. 1), s. 40.

předem, na kterém místě se bude nacházet, čímž se posiluje její přesvědčení, že jsou chráněny její zájmy a zákonná práva.⁴⁰

Další podstatnou otázkou je, kdy má poznávající osoba vyslovit svůj závěr o ztotožňované osobě. Zatímco TrŘ tuto otázku neupravuje, kriminalistika doporučuje, aby poznávající osoba vyslovila svůj závěr o totožnosti přímo před skupinou ukazovaných osob. Ve výjimečných případech poté může dojít i k vyslovení závěru o totožnosti v nepřítomnosti ztotožňované osoby. Důvodem pro to může být např. to, že poznávající osoba má strach z osoby ztotožňované, že v souvislosti s ní prožila traumatický zážitek apod. V takových případech by poté měla poznávající osoba vyslovit svůj závěr o totožnosti v oddělené místnosti za současné přítomnosti kriminalisty, nezúčastněné osoby a případně i obhájce obviněného (pokud je přítomen) a v případě neodkladného a neopakovatelného úkonu také soudce.

Dle mého názoru by k vyslovení závěru o ztotožňované osobě mělo docházet spíše v její přítomnosti, tedy měl by být vysloven přímo před skupinou ukazovaných osob. Pokud předem víme, že poznávající osoba je např. nervově labilní, obává se pachatele nebo msty z jeho strany, mělo by se dle mého názoru přistupovat k provedení rekognice skryté.⁴¹ Domnívám se, že k vyslovení závěru o znovupoznání bez přítomnosti ztotožňované osoby by poté mělo docházet v situacích, kdy se obavy poznávající osoby projeví až v průběhu rekognice.

Rekognice podle anatomicko-morfologických znaků je bezpochyby nejužívanější rekognicí vůbec. V příloze č. 2 uvádím dva obrázky z rekognice osoby in natura prováděné v terénu a zároveň v příloze č. 3 přikládám taktéž dva obrázky rekognice osoby in natura prováděné v interiéru, obrázek 4 vyobrazuje rekognici přes jednocestné zrcadlo.

3.1.2 Rekognice živých osob podle funkčních znaků

Rekognicí podle funkčních resp. dynamických znaků rozumíme zejména rekognici hlasu a řeči, resp. i chůze, držení těla, gestikulace, mimiky a dalších obdobných znaků náležících v určitém projevu vlastností osoby. Nejtypičtější a bezpochyby nejužívanější je rekognice hlasu.

⁴⁰ PJEŠČAK, J. a kol. *Základy kriminalistiky: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1976, s. 238.

⁴¹ Dané problematice se blíže věnuji v podkapitole 3.6 Skrytá rekognice.

Rekognice podle funkčních znaků se užívá buď jako doplňující rekognice k rekognici podle anatomicko-morfologických znaků k případnému dotvoření komplexní představy o ztotožňované osobě, nebo jako samostatná rekognice v případech, kdy osoba poznávající uvede, že je schopna ztotožňovanou osobu podle tohoto funkčního znaku poznat.

Rekognice podle funkčních znaků je poměrně komplikovaná a na provedení značně náročná. Obdobně jako rekognice podle anatomicko-morfologických znaků i tato rekognice probíhá za současného přivzetí dalších objektů. Rekognice podle funkčních znaků se tedy provádí ve skupině, přičemž lze na základě podobnosti s rekognicí podle anatomicko-morfologických znaků dovozovat minimální počet přivzatých osob na tři. Taktéž platí, že funkční znak ztotožňovaný u těchto osob by měl být podobný. V případě, kdy probíhá rekognice podle funkčních znaků souběžně s rekognicí podle anatomicko-morfologických znaků (tj. osoba poznávající zároveň osobu poznávanou vidí), měla by být dodržena i podobnost vzezření.

Problematičnost rekognice podle funkčních znaků spočívá zejména v tom, že funkční znaky lze vědomě měnit. Ztotožňovaná osoba může tedy do určité míry ovlivnit to, jak se projeví. Někteří kriminalisté se však domnívají, že „člověk není schopen měnit všechny své funkční a pohybové znaky a zvláštnosti a některé může měnit jen částečně, neboť volným úsilím nelze okamžitě a na delší dobu negovat či potlačit léty vypracované dynamické stereotypy, tím méně pak vrozené či získané vady.“⁴² Osobně se s tímto názorem ztotožňuji.

České trestní právo výslovně upravuje pouze rekognici hlasu v § 104b odst. 3 TrŘ. Rekognici podle hlasu lze provést buď současně s rekognicí podle anatomicko-morfologických znaků, případně lze tyto rekognice provést odděleně, kdy nejprve dojde k rekognici podle hlasu, při které poznávající osoba osobu ztotožňovanou nevidí, a následně k rekognici podle anatomicko-morfologických znaků. Tím lze získat dva na sobě nezávislé důkazní prostředky. Domnívám se, že v takových případech poté nesmí dojít k tomu, aby v případě následující rekognice podle anatomicko-morfologických znaků poznávaná osoba a osoby k ní přivzaté znovu hovořily.

Ztotožňovaná osoba s osobami přivzatými jsou umístěni v k tomu určené místnosti, přičemž osoba poznávající jim naslouchá buď ze zástěny, nebo přes

⁴² PJEŠČAK, J. a kol. *Základy kriminalistiky: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1976, s. 239.

otevřené dveře z místnosti sousedící. Důležité je dbát na to, aby poznávající osoba slyšela opravdu dobře, tedy aby hlasy nebyly nějak zkresleny nebo jinak rušeny. V odůvodněných případech lze taktéž provést rekognici podle hlasu v terénu. Osoby ve skupině hovoří podle předem stanoveného scénáře postupně jedna po druhé, osoba ztotožňovaná má právo si zvolit pořadí v jakém chce hovořit. O provedení rekognice podle hlasu se pořizuje audiozáznam.⁴³

Je-li osobou ztotožňovanou podezřelý nebo obviněný musí být před provedením rekognice navíc poučen, že nemůže být žádným způsobem nucen k funkčním projevům.⁴⁴

3.2 Rekognice mrtvoly in natura

Rekognice mrtvoly in natura se provádí v případech, kdy je nutné tímto způsobem zjistit totožnost zemřelého např. v souvislosti s trestným činem, ale i živelní pohromou, náhlým úmrtím apod. Tento druh rekognice se vyznačuje několika zásadními rozdíly od rekognic ostatních.

Rekognice mrtvol se z etických důvodů provádí bez přivzatých objektů, tj. ztotožňuje se **pouze jeden objekt**. Poznávajícími osobami jsou zpravidla osoby, které zemřelého znaly, obvykle půjde zejména o členy rodiny, přátele, případně kolegy z práce. Rekognice však může být ztížena tím, že osoba poznávající nemůže zemřelou (poznávanou) osobu vnímat za situace, jak ji vnímala v době jejího života. Zejména v případech, kdy jsou osobami poznávajícími osoby blízké, mohou průběh a výsledek rekognice také významně ovlivnit silné emoce. Z toho důvodu je nezbytné před samotným provedením rekognice psychicky připravit poznávající osobu na možnost, že v osobě poznávané shledá osobu blízkou.

Rekognice mrtvoly může být taktéž ztížena, ne-li znemožněna tím, že smrtí dochází ke změnám zevnějšku, zohyzdění a působení hnilobných procesů. Z toho důvodu je nezbytné, aby k rekognici bylo přistoupeno co nejdříve. V některých případech je poté nutné a také vhodné, aby před rekognicí došlo k restauraci zevnějšku mrtvoly. Účel restaurace spočívá zejména ve vytvoření základních podmínek pro znovupoznání. Osobně se však domnívám, že obnovení podoby je velmi důležité i z důvodu, aby osoba poznávající psychicky neutrpěla.

⁴³ FENYK, J., D. CÍSAŘOVÁ a T. GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, s. 409.

⁴⁴ Dané problematice se blíže věnuji v podkapitole 5.5 Povinnost strpět úkon rekognice.

Mrtvola se obvykle ukazuje v oděvu, ve kterém byla nalezena. Může však dojít i k předvedení mrtvoly bez šatů (překryté), zejména pokud se na těle mrtvoly nalézají specifické identifikační znaky. V některých případech může taktéž dojít k rekognici pouze části mrtvoly (např. dolní končetiny, hlavy). V těchto případech je však nutné, aby předmětná část těla vykazovala výrazné identifikační znaky, podle kterých bude možné tuto část těla identifikovat. Domnívám se, že rekognice části těla je bezesporu velmi psychicky náročná, z toho důvodu by k ní mělo být přistupováno pouze v případech, kdy se dá odůvodněně předpokládat, že poznávající osoba předmětnou část těla ztotožní. Za výrazné identifikační znaky poté považuji zejména mateřská znaménka, pigmentové skvrny, jizvy, tetování, případně piercing.

K provedení rekognice může dojít buď přímo na místě nálezu, eventuálně v márnici nebo pitevně. V případě neznámé mrtvoly je zapotřebí pořízení identifikačních snímků, které mohou sloužit také pro účely rekognice podle fotografie v období, kdy již rekognice mrtvoly *in natura* není možná.

Pro potřeby trestního řízení je nezbytné poučit poznávající osobu podle jejího procesního postavení ještě před provedením rekognice. Následovat by měl výslech ohledně identifikačních znaků, dle kterých je možné poznávanou osobu ztotožnit. V případech, kdy poznávající osoba předem neví, jakou osobu by měla ztotožňovat, přistoupí se k výslechu ohledně identifikačních znaků, až dojde-li k pozitivnímu ztotožnění osoby.

K úplnému porozumění rekognici mrtvoly dodávám, že lidské tělo není věcí.⁴⁵ Z toho důvodu se na něj dle mého názoru nemůže vztahovat ustanovení § 104b odst. 5 TrŘ o rekognici věci, ale ani ustanovení § 104b odst. 3 TrŘ o rekognici osoby, neboť z povahy předmětného odstavce vyplývá, že se vztahuje pouze na rekognici osoby živé.

3.3 Rekognice věci *in natura*

Rekognici věci *in natura* lze rozdělit na dva velké okruhy, které v této podkapitole uvádím zvlášť, a to na rekognici věci movitých a rekognici věci nemovitých.

⁴⁵ Viz § 493 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v souv. s § 92 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, blíže viz LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1745.

3.3.1 Rekognice movitých věcí in natura

Rekognice movitých věcí in natura je v kriminalistické praxi poměrně častým jevem. Spočívá ve ztotožnění věci, která mohla být užita např. ke spáchání trestného činu, nebo naopak došlo během trestného činu k jejímu odcizení.

To, jak rekognice proběhne, určí zejména vztah poznávající osoby k ztotožňovanému objektu, resp. to, za jakých okolností poznávající osoba předmětnou věc vnímala a jak ji dovede popsat. Na základě toho můžeme rozlišit rekognici věci poznávající osobě známé a rekognici věci poznávající osobě neznámé.

V případě **rekognice věci poznávající osobě známé** půjde o takovou věc, kterou tato osoba dobře zná. Půjde tedy zejména o věci v jejím vlastnictví, popř. o jiné věci, se kterými přicházela pravidelně do styku. V takových případech poznávající osoba obvykle zná i specifické identifikační znaky této věci, které mohou být běžnému pozorovateli skryté. Za takové identifikační znaky lze dle mého názoru považovat jakost (stupeň opotřebení), různé rýhy a jiná drobná poškození nebo vady vzniklé zejména v důsledku užívání věci. Během výslechu před rekognicí je poté poznávající osoba obvykle schopna tyto identifikační znaky popsat a během rekognice je případně ukázat a následně věc ztotožnit.

Mnohem náročnější na ztotožnění je **rekognice věci poznávající osobě neznámé**. Tedy takové věci, kterou poznávající osoba vnímala v souvislosti s vyšetřovanou událostí jen v jejím průběhu. Zde musíme vycházet především z toho, že osoba bude většinou schopna poznat věc pouze podle vnějších identifikačních znaků, které pozorovala nebo zahlédla.⁴⁶ Poznávající osoba obvykle nemá možnost si věc důkladně prohlédnout, nelze tedy předpokládat znalost specifických identifikačních znaků věci. Typicky půjde např. o zbraň, kterou pachatel použil během páchaní trestného činu. Úspěšnost takové rekognice nepochybně záleží na mnohem více činitelích než v případě předešlém. Zejména nesmíme zapomenout vzít v úvahu psychologické aspekty, které působily na poznávající osobu během okamžiku, kdy předmětnou věc vnímala. V konečném důsledku se tedy může stát, že poznávající osoba určí pouze skupinovou příslušnost ukazované věci, případně neztotožní věc vůbec.

⁴⁶ MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 168.

Má-li být poznána věc, ukáže se poznávající osobě ve skupině věcí pokud možno téhož druhu.⁴⁷ Přestože zákon výslovně nestanoví, kolik věcí má být ve skupině ukázáno, s ohledem na podobnost s rekognicí osoby je třeba považovat za skupinu věcí nejméně tři další věci, mezi něž má být poznávaná věc zařazena.⁴⁸ Vždy se však ztotožňuje pouze jedna věc, nelze ztotožňovat více věcí najednou.

K podobnosti přivzatých věcí dále uvádím, že zákon v tomto ohledu přináší určitou variabilitu (věci pokud možno téhož druhu). Jaké věci budou osobě poznávající ukázány, ovlivní především to, za jakých okolností objekt rekognice vnímala. „Tak v případě, je-li zřejmé jen tolik, že ke spáchání trestného činu byl použit nějaký nástroj z ručního nářadí, lze poznávající osobě ke konkretizaci předložit různé takové nástroje jako např. kleště, kladivo, šroubovák, pilku, vrtačku. Jestliže je však nesporné, jaký druh nářadí byl použit (např. že to byly nějaké kleště), ale rekognicí má být poznán jeden konkrétní typ tohoto nástroje, předloží se poznávané osobě mezi různými nástroji téhož druhu (skupina bude zahrnovat např. kleště kombinované, štípací, ploché, trubkové).“⁴⁹

Některé zdroje uvádí, že v ojedinělých případech může dojít k výjimce, kdy dojde k ukázání pouze jedné věci.⁵⁰ Jedná se o tzv. rekognici unikátních předmětů (zejm. uměleckých děl), kdy z objektivních důvodů nelze opatřit vhodné objekty k přivzetí. I přestože si myslím, že za určitých okolností může být rekognice pouze jedné věci účelná, nemohu se ztotožnit s tím, že na základě současné právní úpravy je rekognice věci (ve smyslu procesního úkonu prováděného v rámci trestního řízení) bez přivzetí dalších předmětů možná, neboť se domnívám, že § 104b odst. 5 TrŘ toto vylučuje.

3.3.2 Rekognice nemovitých věcí *in natura*

K rekognici nemovitých věcí se v praxi přistupuje výjimečně, vhodnější náhradou bývá prověrka na místě. Rekognice nemovitosti se užije, pokud je nezbytné ztotožnit určitou část terénu, konkrétní místnost, budovu, byt, kancelář

⁴⁷ § 104b odst. 5 TrŘ.

⁴⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1545.

⁴⁹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1545.

⁵⁰ Srovnej např. MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 168 a PRERAD, V. a kol. *Kriminalistika: prozatímní učební text z oboru kriminalistická taktika*. 1. vydání. Praha: Ústav kriminalistiky Právnické fakulty University Karlovy, 1968, s. 354, na předmětnou problematiku odkazuje však i KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 62.

apod. Před samotnou rekognicí se osoba poznávající vyslechne ohledně podstatných znaků objektu, poté se přistoupí k jejich ukázání. Z povahy věci nemovitých vyplývá, že není možné uskutečnit jejich předvedení ve skupině, ukazování proto probíhá postupně. Objekty přivzaté by samozřejmě měly být stejného druhu a obdobného vzhledu.

3.4 Rekognice zvířat in natura

Přijetím zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, došlo ke změně právní úpravy živého zvířete, které již nadále není považováno za věc. Občanský zákoník nově definuje živé zvíře následujícím způsobem:

§ 494

Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

Z předmětného ustanovení lze tedy vyvodit, že přestože živé zvíře již nadále není věc, užijí se na něj obdobně ustanovení o věcech. Rekognice živého zvířete tedy proběhne obdobně jako rekognice věci movité.

Rekognice živého zvířete probíhá ve skupině, k jejímu náležitému provedení je tedy nutné přivzít minimálně další tři zvířata pokud možno téhož druhu. Výběr vhodných zvířat k přivzetí závisí dle mého názoru především na tom, za jakých okolností poznávající osoba ztotožňované zvíře vnímala, resp. zda měla k předmětnému zvířeti určitý vztah či nikoliv. Domnívám se, že k rekognici zvířete je vhodné přistoupit zejména v případech, kdy osoba poznávající uvede identifikační znaky, podle kterých bude možné ztotožňované zvíře poznat. Například majitel stáda jen těžko pozná vlastní ovci, pokud zvíře nebude očipované, tetované nebo jinak označené. Těmito identifikačními znaky budou např. druh, plemeno, pohlaví, vzrůst, barva nebo již výše uvedené tetování eventuálně čip. V průběhu rekognice je rovněž vhodné věnovat pozornost tomu, jak se zvíře chová v přítomnosti poznávající osoby, jestliže se tato považuje za jeho pána.⁵¹

⁵¹ BOGDANOV, B. E. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1966, s. 304.

V některých případech může dojít k rekognici mrtvého zvířete nebo jeho části. Na rozdíl od zvířat živých jsou však mrtvá zvířata a jejich části z právního hlediska považovány za věci. Lze tedy dovozovat aplikaci § 104b odst. 5 TrŘ, tedy že mrtvé zvíře nebo jeho část se ukáže ve skupině věcí pokud možno téhož druhu. Domnívám se však, že v tomto případě zákonodárce při novelizaci rekognice zákonem č. 265/2001 Sb. zřejmě nevzal rekognici zvířete v úvahu, a z toho důvodu ani nezahrnul její specifika do nové právní úpravy. Mám za to, že předmětný § 104b odst. 5 TrŘ nemůže být v případě rekognice zvířete aplikován, neboť usmrcení zvířete za účelem získání potřebných objektů k přivzetí je v rozporu s účelem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Domnívám se, že rekognice mrtvého zvířete nebo jeho části by měla probíhat obdobně jako rekognice mrtvé osoby, tedy bez přivzatých objektů, neboť je taktéž nutné brát v úvahu, že v některých případech si lidé vytvářejí ke zvířatům obdobné vztahy jako k jiným lidem, tedy rekognice mrtvého zvířete může být ztížena obdobnými emocemi jako rekognice mrtvých osob.

Možná nejlepším řešením by však v těchto případech mohlo být provedení rekognice mrtvého zvířete podle fotografie, tj. ukázání fotografie objektu rekognice za současného přivzetí minimálně tří dalších fotografií objektů obdobného vzezření.⁵² Domnívám se, že opatření přivzatých fotografií (tj. fotografií mrtvých zvířat) by mohlo být docíleno na základě součinnosti se Státní veterinární správou případně s jinou institucí, která vlastní takovéto fotografie.

3.5 Rekognice osob podle fotografie

V případech, kdy není možné dosáhnout rekognice osoby in natura, užije se rekognice osob podle modelů. Nejpoužívanější formou tohoto druhu rekognice je rekognice osob podle fotografie. Z dikce zákona plyne, že tato forma rekognice je pouze formou subsidiární, užívá se jí jen tehdy, když není z nějakých důvodů možné poznávající osobě ukázat osobu ztotožňovanou in natura (např. osoba zemřela a tělo není k dispozici, pachatel stále nebyl dopaden), případně je to neúčelné (např. osoba zásadním způsobem změnila své vzezření, osoba se nachází na příliš vzdáleném místě) nebo nevhodné (např. v určitých případech rekognice mrtvol).

⁵² Dané problematice se blíže věnuji v podkapitole 3.5 Rekognice osob podle fotografie.

Rekognice podle fotografie se provádí podle stejných procesních a kriminalistických požadavků jako rekognice in natura. Fotografie ztotožňované osoby tedy musí být poznávající osobě ukázány společně s fotografiemi nejméně tří dalších osob, jejichž vzezření je podobné. Předkládané fotografie by měly být podobné taktéž formátem, stylem a kvalitou a měly by zobrazovat především obličej osoby. Fotografie lze ukazovat buď v papírové, nebo elektronické formě. Vzezření ztotožňované osoby vyobrazené na fotografii by mělo odpovídat vzezření této osoby v době, kdy ji poznávající osoba vnímala, tedy v době uskutečnění vyšetřované události. V příloze č. 4 je uveden možný vzor archu fotografií určený pro rekognici osob podle fotografie.

V souvislosti s rekognicí osob podle fotografie se k otázce přivzatých fotografií vyjádřil taktéž Ústavní soud ve svém nálezu III. US 256/01.⁵³ Obsahem případu bylo užití fotografií osob a osobních dat získaných z registru občanských průkazů jako přivzatých fotografií během rekognice podezřelé osoby podle fotografie. Užití fotografií a osobních dat stěžovatelů při provádění rekognice a jejich následné zařazení do vyšetřovacího spisu bez udělení souhlasu považovali stěžovatelé za zásah do jejich osobnostních práv. Ústavní soud však nálezem předmětnou ústavní stížnost zamítl, neboť „zákonnou podmínkou provedení rekognice fotografiemi je skutečnost, že všechny srovnávací fotografie musí být fotografiemi v předmětném trestním řízení nezúčastněných osob. Použití fotografie v trestním řízení nezúčastněné osoby v rekognici tudíž nezakládá žádné dotčení jejích osobnostních práv, plynoucích z § 11 obč. zák.⁵⁴ (např. práva na ochranu cti a dobrého jména v souvislosti s neoprávněným založením podezření ze spáchání trestného činu a jeho šířením ve veřejnosti). Nadto je rekognice fotografiemi zachycena v soudním spise, přičemž tento není veřejnou listinou a nahlížení do něj je omezeno na přesně zákonem omezený okruh osob (§ 65 tr. řádu).“⁵⁵ Jsou-li však při rekognici předkládány fotografie přivzatých osob, které nepocházejí z evidencí a sbírek vedených Policií České republiky, je nutné opatření souhlasu osob vyobrazených na těchto fotografiích.⁵⁶

⁵³ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 21. 3. 2002 sp. zn. III. ÚS 256/01.

⁵⁴ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, současná právní úprava viz § 81 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵⁵ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 21. 3. 2002 sp. zn. III. ÚS 256/01.

⁵⁶ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 63.

Přestože je rekognice obecně považována za neopakovatelný procesní úkon, ustanovení § 104b odst. 4 TrŘ připouští, že rekognice podle fotografie nesmí bezprostředně předcházet rekognici osoby in natura, tj. v některých případech provedení rekognice podle fotografie může dojít k jejímu opakování in natura. Protivínský však považuje toto ustanovení za více než zavádějící, problém spatřuje zejména ve výkladu slova „bezprostředně“, neboť v praxi během provádění rekognice je vykládáno nanejvýš jako několik hodin, není tedy vůbec bráno v úvahu, že paměťová stopa zůstává uchována v paměti mnohem delší dobu.⁵⁷ Ve spojení s tím, že k rekognici osob in natura obvykle nejsou přivzaty ty samé osoby, které byly na fotografiích při rekognici osoby podle fotografie, může snadno dojít k tomu, že poznávající osoba ztotožní poznávanou osobu nikoli podle původní paměťové stopy, ale podle paměťové stopy nové pocházející z předchozí rekognice podle fotografie. Jak jsem již uvedla v kapitole 1.4, domnívám se, že mezi jednotlivými rekognicemi by mělo být dodrženo rozmezí alespoň dvou týdnů.

Šámal a kol. uvádí, že „rekognice podle fotografie jako méně spolehlivá a jen subsidiární forma znovupoznání by měla být vždy, když to je možné, doplněna rekognicí ukázáním osoby.“⁵⁸ Naopak Protivínský se domnívá, že k opakování rekognice by mělo docházet jen v případech „kdy fotografie je příliš stará a neodpovídá již současnému vzhledu ztotožňované osoby.“⁵⁹ Mám za to, že přistoupení k opakování rekognice by mělo být řešeno individuálně, zejména na základě toho, co poznávající osoba během výslechu předcházejícímu a případně i následujícímu po rekognici podle fotografie uvede. Například pokud poznávající osoba pozitivně ztotožní objekt rekognice, ale zároveň uvede, že si není objektem úplně jistá, domnívám se, že by se k rekognici in natura přistoupit mělo.

Trestní řád upravuje výslovně pouze rekognici osoby podle fotografie. Domnívám se však, že obdobným způsobem lze provést i rekognici věci podle fotografie a rekognici zvířete podle fotografie. Tyto případy budou však spíše výjimečné.

⁵⁷ PROTIVÍNSKÝ, M. Vady rekognice a jejich procesní důsledky. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1997, 41. ročník (č. 2), s. 16.

⁵⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1545.

⁵⁹ PROTIVÍNSKÝ, M. Vady rekognice a jejich procesní důsledky. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1997, 41. ročník (č. 2), s. 16.

3.6 Skrytá rekognice

Pojem rekognice skryté lze vykládat ve více významech. Zejména ve starší literatuře se můžeme setkat s následujícím pojetím: „Skrytá rekognice spočívá v tom, že o jejím konání ví jen osoba ztotožňující, nikoli osoba ztotožňovaná.“⁶⁰ Musil vymezuje navíc tzv. **spontánní znovupoznání** neboli oboustranně skrytou rekognici, která spočívá v tom, že ani poznávající ani ztotožňovaná osoba neví, že došlo k zorganizování jejich „náhodného“ setkání, v rámci něhož může dojít k spontánnímu znovupoznání.⁶¹

Nyní však vnímáme skrytou rekognici spíše jako eventuální provedení rekognice upravené v § 104b odst. 7 TrŘ, tedy možnost realizovat rekognici tak, aby se poznávající osoba bezprostředně nesečkala s osobou ztotožňovanou. Jak osoba poznávající, tak osoba ztotožňovaná tedy vědí, že se účastní úkonu rekognice.

K rekognici skryté by se mělo přistupovat zejména v případech, kdy hrozí, že při bezprostředním setkání nebude osoba poznávající schopna spolehlivě ztotožnit rekognovanou osobu. To se týká zejména případů, kdy byla osoba poznávající vystavena traumatizujícímu zážitku v souvislosti s osobou ztotožňovanou (např. znásilněná žena). U nezletilých by se k rekognici skryté mělo přistupovat vzhledem k § 102 odst. 1 TrŘ vždy.⁶²

Zajištění, aby se osoba poznávající nesečkala s osobou ztotožňovanou, lze docílit vhodným technickým řešením. V dnešní době je běžné užívání jednocestných zrcadel, kdy je ztotožňovaná osoba spolu s přivzatými objekty ukázána v samostatné místnosti oddělené od místnosti, kde se nachází osoba poznávající, právě jednocestným zrcadlem. Obdobně lze docílit skryté rekognice za pomoci např. obrazového či zvukového záznamu promítaného poznávající osobě v oddělené místnosti.

Na rozdíl od dob minulých, kdy se k rekognici skryté téměř nepřistupovalo⁶³, je v dnešní době její užívání naprosto běžné. Domnívám se, že

⁶⁰ MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 167, srovnej např. PROTIVÍNSKÝ, M. a M. TIPLICA. *Teorie a praxe dokazování v trestním řízení znovupoznáním osob a věcí*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, 1986, s. 75.

⁶¹ MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 167.

⁶² FENYK, J., D. CÍSAŘOVÁ a T. GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, s. 412.

⁶³ Srovnej např. PROTIVÍNSKÝ, M. Vady rekognice a jejich procesní důsledky. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1997, 41. ročník (č. 2), s. 24.

užití rekognice skryté bude ve většině případů spíše výhodou a z toho důvodu si myslím, že by mělo k jejímu využívání docházet co nejvíce, především v těch případech, kdy poznávající osoba byla nějakým způsobem traumatizována ze strany osoby ztotožňované.

3.7 Rekognice za účasti osoby mladší 18 let

V případech, kdy se provádí rekognice za účasti osoby mladší 18 let, užití se přiměřeně ustanovení § 102 TrŘ. Osoba mladší 18 let může být jak poznávající osobou, tak osobou ztotožňovanou. Rekognice, které se tato osoba účastní, by měla být prováděna zvláště šetrným způsobem, tak, aby nebyl nepříznivě ovlivněn její duševní a mravní vývoj.

K této rekognici se obligatorně přibere orgán sociálně-právní ochrany dětí nebo jiná osoba mající zkušenosti s výchovou mládeže, která by se zřetelem na stupeň jejího duševního vývoje, cíl rekognice a, je-li osoba mladší 18 let poznávající osobou, i na předmět výslechu, přispěla ke správnému vedení tohoto výslechu, a také k úspěšnému provedení rekognice. K přibrání rodičů může dojít v případech, pokud je možné, že to přispěje ke správnému provedení výslechu před rekognicí. Pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslychané osoby, mohou tyto přibrané osoby v průběhu rekognice navrhnout jeho přerušování nebo ukončení.⁶⁴ Je-li poznávající osobou osoba mladší 18 let, měla by vždy být rekognice prováděna tak, aby se tato osoba nesetkala s osobou ztotožňovanou, tj. skrytě.

Domnívám se, že v některých případech rekognice za účasti osoby mladší 18 let v postavení poznávající osoby bude nutné zvážit účelnost takovéto rekognice, a to s ohledem na její věk a stupeň duševního vývoje. Protivínský uvádí, že „u nedospělých osob se projevují zvláštnosti vnímání, pamatování a reprodukce, zejména schopnost „fotografického“ zafixování jednání pachatele a jeho charakteristických anatomicko-morfologických i dynamických znaků.“⁶⁵ Na tato specifika je poté bezpochyby nutné brát ohledy především během výslechu takové osoby. Jsem však toho názoru, že přestože dítě bude v některých případech schopné podat detailní popis objektu, nebude však už schopné osobu rekognovat.

⁶⁴ § 102 TrŘ.

⁶⁵ PROTIVÍNSKÝ, M. a M. TIPLICA. *Teorie a praxe dokazování v trestním řízení znovupoznáním osob a věcí*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, 1986, s. 27.

Z hlediska vývojové psychologie jsou dle mého názoru děti do vývojového stadia batolete včetně (tj. do 3. roku věku) absolutně neschopné provést ztotožnění objektu rekognice, děti předškolního věku (4–6 let) považují taktéž zpravidla za neschopné ztotožnit objekt rekognice, neboť jejich schopnost vnímání a pozornosti včetně schopnosti řeči obvykle ještě nejsou pro provedení rekognice dostatečně vyvinuty. V případě dětí mladšího školního věku by se poté dle mého názoru dala teoreticky provést rekognice s takovou osobou v postavení osoby poznávané, domnívám se však, že k takovému postupu by se mělo přistupovat ve velmi výjimečných situacích, neboť se domnívám, že může dítěti psychicky uškodit.

3.8 Rekognice za přítomnosti utajeného svědka

Provedení rekognice za účasti utajeného svědka umožňuje § 104b odst. 7 věta třetí TrŘ. Totožnost svědka může být utajena z důvodů uvedených v ustanovení § 55 odst. 2 TrŘ, tj. z důvodů, kdy zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že „svědku nebo osobě jemu blízké v souvislosti s podáním svědectví zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení jejich základních práv, a nelze-li ochranu svědka spolehlivě zajistit jiným způsobem“.⁶⁶ Totožnost a podoba některých osob služebně činných v policejním orgánu, případně policistů jiného státu, může být taktéž utajena za podmínek uvedených v ustanovení § 102a odst. 1 TrŘ (např. agent, osoba provádějící předstíraný převod).

Z povahy rekognice vyplývá, že **utajeným svědkem může být pouze poznávající osoba**. Orgán činný v trestním řízení provede nezbytná opatření k utajení její totožnosti a podoby, za tímto účelem je především nutné zajistit, aby se poznávající osoba bezprostředně nesetkala se ztotožňovanou osobou, jejím obhájcem, případně i s privzatými osobami. Z toho důvodu se provádí především rekognice skrytá, která má navíc některé specifické rysy. V příloze č. 2 na obrázku 1 uvádím fotografii z rekognice osoby in natura prováděné v terénu, na které je vyobrazena svědkyně, jejíž identita byla utajena pomocí černé kukly.

Utajeny musí být taktéž osobní údaje poznávající osoby. Jméno, příjmení a další osobní údaje poznávající osoby se nezapisují do protokolu o rekognici.

⁶⁶ § 55 odst. 2 TrŘ.

Tyto údaje se vedou odděleně od trestního spisu, přičemž seznamovat se s nimi mohou pouze orgány činné v trestním řízení v dané věci.⁶⁷

K utajení údajů vztahujících se k totožnosti a podobě poznávající osoby dochází na základě zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ke kterému je vydáno prováděcí nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací.⁶⁸ Předmětné utajované údaje, resp. informace, jsou klasifikovány určitým stupněm utajení.⁶⁹ „Totožnost a podoba utajovaného svědka, způsob zajištění jeho ochrany a informace vztahující se k zajištění zvláštní ochrany a pomoci poskytované svědkovi a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením“⁷⁰ jsou klasifikovány stupněm utajení Vyhrazené nebo Důvěrné. Vyzrazení takto utajovaných informací, případně jejich vyzvídání a sbírání s cílem vyzradit je nepovolané osobě, je trestné podle § 317 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Poznávající osoba musí být poučena o tom, že má právo požádat o utajení své podoby. V některých případech je navíc možné poskytnout poznávající osobě v postavení utajovaného svědka ochranu podle zákona č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud pominou důvody pro utajení svědka, orgán, který v té době vede trestní řízení, připojí odtajněné údaje k trestnímu spisu, to neplatí pro utajení totožnosti osob uvedených v § 102a TrŘ.⁷¹

3.9 Prázdna rekognice

Právní úpravu prázdne rekognice v českém trestním právu nenajdeme, tento postup se při provádění rekognice u nás ani neprovede. Přesto však některá literatura o tomto typu rekognice pojednává⁷², z toho důvodu uvádím k tématu prázdne rekognice alespoň základní informace.

⁶⁷ § 55 odst. 2 TrŘ.

⁶⁸ Viz § 139 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

⁶⁹ § 4 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

⁷⁰ Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění nařízení vlády č. 240/2008 Sb., příloha č. 7, seznam utajovaných informací v oblasti Ministerstva spravedlnosti, pořadové číslo 5.

⁷¹ § 55 odst. 2 TrŘ.

⁷² Např. MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 167.

Prázdná rekognice znamená, že poznávající osobě je záměrně ukázána skupina osob ke ztotožnění, mezi nimiž se však nenachází osoba, kterou by měla ztotožnit.⁷³ Tento postup má sloužit zejména k ověření důvěryhodnosti poznávající osoby v případech, kdy se vyskytují pochybnosti o její schopnosti věrohodně ztotožnit poznávanou osobu.

Celý postup při provádění prázdné rekognice je značně specifický. Skládá se ze dvou rekogničních aktů, první spočívá v rekognici prázdné, tedy dochází k ukázání skupiny osob bez ztotožňovaného objektu. Následuje druhý rekogniční akt, při němž se již předvádí ztotožňovaná osoba spolu s dalšími osobami přivzatými. Osoby přivzaté k druhému rekogničnímu aktu musí být odlišné od osob z rekogničního aktu prvního. Všechny (i osoby z prvního rekogničního aktu) by se však měly podobat vzezřením ztotožňovanému objektu. Poznávající osoba samozřejmě nesmí vědět, že se prázdné rekognice účastní.

Na základě úspěšnosti skryté rekognice se poté dovozuje spolehlivost rekognice následující. Za rekognici přesvědčivě pozitivní je považována taková rekognice, kde je úspěšně ztotožněna osoba poznávaná a zároveň jí předchází rekognice prázdná, při níž poznávající osoba nikoho neztotožnila.⁷⁴

Osobně se domnívám, že prázdná rekognice může být v případech, kdy si poznávající osoba není jistá vzezřením objektu, který by měla ztotožnit, prospěšná, neboť dle mého názoru více eliminuje pozitivní ztotožnění poznávané osoby na základě omylu.

⁷³ VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. 1. vydání. Karviná: Střední odborná škola ochrany osob a majetku, 2011, [cit. dne 28. února 2016] s. 323. Dostupné z: <http://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

⁷⁴ MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 167.

4 Subjekty a objekty rekognice

4.1 Subjekt rekognice

Subjektem rekognice je **vždy osoba**. Rozumí se jí osoba poznávající, tj. osoba, která ztotožňuje poznávanou osobu, věc nebo zvíře. Pro účely trestního řízení je to **svědek, podezřelý** nebo **obviněný**.

Subjektem rekognice bývá nejčastěji svědek (ať v postavení poškozeného či nikoli), v souvislosti s tím se můžeme v některé literatuře setkat také s pojmem „poznávající svědek“.⁷⁵ Ti při rekognici nejčastěji poznávají pachatele, případně odcizené věci apod.

V méně případech poté může být poznávající osobou i podezřelý nebo obviněný, který při rekognici obvykle ztotožňuje buď spolupachatele, nebo odcizené věci, věci užití ke spáchání trestného činu apod.

Osobu poznávající neboli subjekt rekognice můžeme rozlišit podle toho, zda:

- a) **subjekt rekognice nezná ztotožňovaný objekt**, tj. nezná osobu (její jméno, příjmení, datum narození apod.), věc nebo zvíře, které má během rekognice poznat, a tento ztotožňovaný objekt vnímal jen v souvislosti s vyšetřovanou událostí,
- b) **subjekt rekognice zná ztotožňovaný objekt** a vnímal ho i v jiných souvislostech než jen v souvislosti s vyšetřovanou událostí.⁷⁶

V obou případech tedy musí dojít k tomu, že subjekt rekognice neboli poznávající osoba v minulosti bezprostředně vnímala ztotožňovaný objekt rekognice.

4.2 Objekt rekognice

Objektem rekognice je ztotožňovaná **osoba, věc** nebo **zvíře**. Objekt rekognice musí být individuálně určený a musí mít takové znaky, které umožňují

⁷⁵ PJEŠČAK, J. a kol. *Základy kriminalistiky: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1976, s. 233.

⁷⁶ BRÁZDA, J. Rekognice jako samostatná kriminalistická metoda. *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2008, 52. ročník (č. 2), s. 46.

poznávajícímu subjektu jeho vnímání, zapamatování, vybavení si jeho obrazu a jeho srovnání s objekty vnímanými při rekognici.⁷⁷ K jejich ukázání dochází buď in natura nebo za pomoci modelů, které určitým způsobem zachycují daný objekt, důležité je, aby tyto modely zachycovaly významné identifikační znaky, podle kterých je možné poznávaný objekt ztotožnit.

Živou osobou v postavení objektu rekognice je nejčastěji obviněný nebo podezřelý, přičemž jejich rekognice směřuje zejména k potvrzení nebo vyloučení, zda jde o osobu, která byla vnímána v souvislosti s vyšetřovanou událostí. V méně případech poté bývá objektem rekognice svědek, např. v případech, kdy má být jeho ztotožněním potvrzeno doznání obviněného.

Je-li ztotožňována mrtvola či její část, zjišťuje se rekognicí její totožnost. Obvykle půjde o osoby zavražděné nebo zahynulé v důsledku nešťastné nehody (utonulé, umrzlé, zasáhnuté bleskem) nebo živelní pohromy.

Věcmi, jakožto objekty rekognice, bývají především věci movité, zejména věci, které byly předmětem trestného činu (např. věci odcizené), věci, které sloužily ke spáchání trestného činu (např. zbraň), nebo věci, které pachatel na místě činu ponechal, zapomněl či odhodil.⁷⁸ K jejich ztotožnění dochází zpravidla proto, aby bylo určeno, odkud věc pochází nebo komu patří. V případě věcí nemovitých půjde obvykle o ztotožnění domu, bytu, pracoviště, obce, pozemku, místa v terénu apod., které byly např. místem, kde došlo ke spáchání trestného činu, k přípravě trestného činu nebo místem úkrytu odcizených věcí.

Živé zvíře, ale i mrtvé nebo jeho část nebývá objektem rekognice často, přesto k tomu však dojít může, především za účelem zjištění totožnosti v souvislosti s jeho odcizením.

Objekty rekognice se ztotožňují buď ve skupině s dalšími přivzatými objekty, nebo postupně, což je charakteristické pro rekognici podle funkčních znaků a pro rekognici nemovitých věcí, nebo samostatně (rekognice mrtvol).

⁷⁷ PJEŠČAK, J., R. S. BĚLKIN a kol. *Kriminalistika II*. 1. vydání. Praha: Federální ministerstvo vnitra, 1984, s. 105–106.

⁷⁸ PJEŠČAK, J. a kol. *Základy kriminalistiky: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1976, s. 233.

5 Obecné zásady provedení rekognice

„Základní zásady rekognice představují systém taktických doporučení, na kterém je vybudována organizace a taktika účinného uplatnění identifikace osob na základě paměťových stop poznávajícími osobami.“⁷⁹ Většina těchto zásad je zakotvena v zákonné úpravě rekognice v § 104b TrŘ, z toho důvodu je jejich dodržení velmi důležité a mnohdy nezbytné pro správný průběh a výsledek rekognice.

5.1 Rekognice jako neodkladný a neopakovatelný úkon

Z povahy rekognice vyplývají některé její zvláštnosti, zejména její neopakovatelnost. Rekognice spočívá v psychologickém procesu znovupoznání, tedy v opětovném vybavení si paměťové stopy a jejím případným ztotožněním s aktuálními vjemy. Provedením rekognice vznikne vedle původní paměťové stopy ztotožňovaného objektu paměťová stopa nová, která obsahuje vjemy objektu z předmětné rekognice. Kdyby poté došlo k jejímu opakování, mohla by být poznávající osoba ovlivněna rekognicí předchozí, zvláště pokud by ztotožňovaný objekt nebyl ukázán za současné přítomnosti přivzatých objektů z předchozí rekognice. Opakování rekognice by tedy odporovalo § 104b odst. 2 TrŘ, který stanoví, že objekt rekognice, který má být poznán, nesmí být poznávající osobě před rekognicí ukázán.⁸⁰ Brázda navíc uvádí, že v případě opakování rekognice by nešlo o rekognici založenou na znovupoznání, neboť předmětný úkon by se blížil spíše vyšetřovacímu pokusu podle § 104c TrŘ, který je založen na pozorování v uměle vytvořených nebo obměňovaných podmínkách.⁸¹

Zákon nicméně v § 104b odst. 4 TrŘ nevylučuje, aby byla provedena rekognice osoby in natura v případech, kdy nejprve došlo k provedení rekognice osoby podle fotografie, stanovuje však podmínku, že tyto rekognice nesmí proběhnout bezprostředně po sobě. K tomu, že rekognici osoby in natura

⁷⁹ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 50.

⁸⁰ Srovnaj rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 20. 6. 1989 sp. zn. 5 Tz 8/89.

⁸¹ BRÁZDA, J. Je rekognice "in natura" opakovatelný, nebo neopakovatelný úkon?. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 2013, 57. ročník (č. 10), s. 43.

předcházela rekognice osoby podle fotografie, je však nutné přihlídnout při hodnocení jejího významu.⁸²

Rekognici podle fotografie je nezbytné vzhledem k §104b odst. 4 TrŘ považovat pouze za rekognici subsidiární, která se užívá toliko v případech, kdy není možné ukázat ztotožňovanou osobu in natura⁸³, z toho důvodu je nutné při provádění rekognice **předpokládat její neopakovatelnost**.

V některých případech může být rekognice také neodkladným úkonem. Pojem neodkladného úkonu se vztahuje k okamžiku zahájení trestního stíhání, pojem neopakovatelného úkonu poté k řízení před soudem.⁸⁴ Obsah těchto pojmů vymezuje § 160 odst. 4 TrŘ následujícím způsobem:

(4) Neodkladným úkonem je takový úkon, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty důkazu nesnese z hlediska účelu trestního řízení odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání. Neopakovatelným úkonem je takový úkon, který nebude možno před soudem provést. V protokolu o provedení neodkladného nebo neopakovatelného úkonu je třeba vždy uvést, na základě jakých skutečností byl úkon za neodkladný nebo neopakovatelný považován.

Neodkladným úkonem je rekognice např. v případě, je-li nezbytné pro nedostatek jiných prostředků (důkazů) k zahájení trestního stíhání rekognovat zadrženou podezřelou osobu krátce po spáchání trestného činu.⁸⁵ Poznávající osobou bývá obvykle poškozený, popř. očitý svědek. Vzhledem k čl. 8 Listiny základních práv a svobod resp. k § 76 TrŘ musí k provedení úkonu rekognice dojít neprodleně, aby mohla být podezřelá osoba propuštěna na svobodu, pokud ji poznávající osoba neztotožní. V opačném případě, tj. bude-li ztotožněna, dojde k jejímu obvinění. Počet takto prováděných úkonů však musí být omezen na minimum postačující k zahájení trestního stíhání.⁸⁶

Rekognice osob in natura má povahu neodkladného úkonu také v případě, kdy by ty prostředky, které k dispozici jsou, mohly ohrozit důkazní význam takové rekognice (např. provedení rekognice podle fotografie).⁸⁷

⁸² Srovnej usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 1. 2001 sp. zn. 7 To 141/2000 a rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2003 sp. zn. 2 To 72/03.

⁸³ Dané problematice se blíže věnuji v podkapitole 3.5 Rekognice osob podle fotografie.

⁸⁴ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2078.

⁸⁵ Srovnej usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 8. 2007 sp. zn. 2 To 64/2007 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 3. 2002 sp. zn. 1 To 29/2002.

⁸⁶ JELÍNEK, J. *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 434.

⁸⁷ Srovnej usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 3. 2002 sp. zn. 1 To 29/2002.

Zákonnou úpravu provedení rekognice před zahájením trestního stíhání upravuje § 158a TrŘ následujícím způsobem:

§ 158a

Je-li při prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a zjišťování jeho pachatele třeba provést neodkladný nebo neopakovatelný úkon spočívající ve výslechu svědka nebo v rekognici, provede se na návrh státního zástupce takový úkon za účasti soudce; soudce v takovém případě odpovídá za zákonnost provedení úkonu a k tomu cíli může do průběhu úkonu zasahovat. Soudci však nepřísluší přezkoumávat závěr státního zástupce o tom, že úkon je podle zákona neodkladný nebo neopakovatelný.

Účast soudce během rekognice jakožto neodkladného a neopakovatelného úkonu je obligatorní. Důvodem jeho přítomnosti je garance zákonnosti úkonu, neboť podezřelý „nemůže v řízení ještě sám nebo prostřednictvím svého obhájce uplatňovat práva obhajoby“.⁸⁸ Soudce účastníci se předmětné rekognice může do jejího průběhu zasahovat, ale pouze do formálně procesního postupu, nikoliv do věcně obsahové stránky provádění rekognice.⁸⁹ Nepřítomnost obhájce během takto prováděné rekognice však nemá za následek nepoužitelnost této rekognice jako důkazního prostředku v řízení před soudem.⁹⁰

Provádí-li se rekognice podle § 158a TrŘ jako neodkladný a neopakovatelný úkon, musí být poznávající osoba před jejím provedením poučena a vyslechnuta jako svědek, tedy i výslech svědka musí mít povahu úkonu neodkladného a neopakovatelného, neboť si nelze vystačit s pouhým podáním vysvětlení podle § 158 odst. 3 písm. a) TrŘ nebo přijetím trestního oznámení postupem podle § 158 odst. 2 TrŘ, což by (bez provedení výslechu svědka) zakládalo absolutní neúčinnost a nepřípustnost rekognice jako důkazního prostředku.⁹¹

⁸⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1977.

⁸⁹ Srovnej usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2003 sp. zn. 7 To 106/2003.

⁹⁰ Srovnej usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 5. 2010 sp. zn. 7 Tdo 471/2010 a usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 3. 2002 sp. zn. 1 To 29/2002.

⁹¹ Srovnej rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 4. 2005 sp. zn. 1 To 16/2005, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 1. 2004 sp. zn. 2 To 191/03, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 4. 2005 sp. zn. 2 To 45/2005 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2003 sp. zn. 7 To 128/2003.

5.2 Předchozí výslech

Ustanovení § 104b odst. 2 TrŘ stanovuje, že před rekognicí musí být poznávající osoba vyslechnuta o okolnostech, za nichž objekt, který má být ztotožněn, vnímala a o znacích nebo zvláštностech, podle kterých bude možné ztotožňovaný objekt poznat. Z předmětného ustanovení vyplývá, že tento postup před uskutečněním rekognice je obligatorní, což potvrdila i judikatura, jak jsem již uvedla v kapitole 5.1.⁹² Tedy provedení rekognice bez předchozího výslechu by zakládalo absolutní neúčinnost a nepřípustnost rekognice jako důkazního prostředku.

Zákon však neupravuje, zda výslech musí proběhnout bezprostředně před provedením rekognice, nebo zda postačí dříve provedený výslech. V daném případě se ztotožňuji s názorem Fenyka a kol., tedy je-li dodrženo předmětné ustanovení § 204b odst. 2 TrŘ, lze usuzovat, že dřívější výslech není vyloučen.⁹³ To znamená, že poznávající osoba musí být už v rámci dřívějšího výslechu vyslechnuta v postavení svědka, obviněného nebo podezřelého a musí dostatečně popsat objekt, který má být ztotožněn, uvést jeho identifikační znaky, podle kterých jej bude možné ztotožnit, a okolnosti, za kterých předmětný objekt vnímala.

Domnívám se však, že pokud je mezi dřívějším výslechem a chystanou rekognicí velké časové rozmezí, měl by být výslech zopakován, neboť z důvodu psychologických procesů může dojít ke zkreslení nebo částečné až úplné ztrátě paměťové stopy. K tomu bych ráda ještě dodala, že během výslechu dochází k psychologickému procesu vybavování si zapamatovaného, tj. k vlastní reprodukci, která dle mého názoru může taktéž napomoci k správné identifikaci ztotožňovaného objektu. Z toho důvodu se domnívám, že vždy bude bezpochyby vhodnější, aby poznávající osoba byla vyslechnuta těsně před rekognicí a záznam o tomto výslechu byl učiněn přímo do protokolu o rekognici. Taková rekognice poté bude bezpochyby věrohodnější. V příloze č. 1 přikládám protokol o rekognici osoby, kde poznávající osoba sice před rekognicí osobu ztotožňovanou popsala, v protokolu o rekognici však tento popis uveden není, neboť je odkázáno na předešlý výslech této osoby.

⁹² Srovnej rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 4. 2005 sp. zn. 2 To 45/2005 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2003 sp. zn. 7 To 128/2003.

⁹³ FENYK, J., D. CÍSAŘOVÁ a T. GRIVNA. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, s. 410.

Poznávací osoba je vyslechnuta podle svého procesního postavení, tj. v postavení svědka, podezřelého nebo obviněného, o okolnostech, za kterých vnímala objekt, který má být ztotožněn. Takovými okolnostmi se rozumí zejména podmínky viditelnosti, vzdálenost, z jaké byl předmětný objekt vnímán, a jak dlouho byl daný objekt vnímán. Taktéž je nutné zjistit, zda osoba dobře vidí a slyší, zda nosí brýle, a případně zda je v době vnímání objektu měla na sobě. Dále je nutné zjistit, jaký byl její psychický stav v době vnímání objektu. Pro účely náležitého provedení rekognice je možné provést vyšetřovací pokus, jehož cílem je zjištění, zda je poznávací osoba schopna na určitou vzdálenost rozpoznat některé z uváděných identifikačních znaků.⁹⁴

Poznávací osoba by během výslechu měla taktéž podat popis osoby, věci nebo zvířete, které vnímala a které by měla ztotožnit, a uvést jeho identifikační znaky. Získání co nejlepšího popisu objektu by poté mělo sloužit především k opatření vhodných objektů, které budou k rekognici přivzaty. Rekognici je však možné provést, i když poznávací osoba podá nedostatečný popis vnímaného objektu, také pokud není schopna takový popis podat vůbec, tvrdí-li, že objekt ztotožní, pokud ho uvidí, a dokonce i pokud tvrdí, že objekt neztotožní vůbec.⁹⁵ Domnívám se však, že k takovým rekognicím by se mělo přistupovat až v případech, kdy nelze použít jiného důkazního prostředku, případně nemůže předmětný objekt ztotožnit jiná osoba.

5.3 Oddělenost rekogničních aktů

Zásadu oddělenosti rekogničních aktů lze rozdělit na dvě trestně procesní, resp. kriminalisticko taktická hlediska:

- a) požadavek, aby rekogniční akt byl prováděn pouze **jedním subjektem** rekognice, tedy pouze jednou poznávací osobou,
- b) požadavek, aby při rekognici byl mezi přivzatými osobami předváděn pouze **jeden ztotožňovaný objekt**.⁹⁶

⁹⁴ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 52.

⁹⁵ PROTIVÍNSKÝ, M. *Rekognice v přípravném řízení*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1971, s. 127.

⁹⁶ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 56.

Požadavek pouze jedné poznávající osoby lze vyvozovat z ustanovení § 104b odst. 1 TrŘ, tj. „...aby podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznal...“, z předmětného textu je patrné, že o osobě poznávající je hovořeno v čísle jednotném, tedy provedení rekognice se dvěma poznávajícími osobami najednou je v rozporu s tímto ustanovením TrŘ. Domnívám se, že v takovýchto případech by navíc mohlo docházet k vzájemnému ovlivňování, případně domlouvání poznávajících osob, a taková rekognice by poté dle mého názoru nemohla být považována za objektivní procesní úkon.

Požadavek na ukázání pouze jednoho ztotožňovaného objektu lze obdobně vyvozovat z § 104b odst. 3, 4 a 5 TrŘ, neboť i o objektu rekognice se v TrŘ hovoří pouze v jednotném čísle. Předvedení více ztotožňovaných objektů během rekognice by bezpochyby přineslo mnoho problémů, např. počet přivzatých osob by byl velmi vysoký, taktéž by bylo velmi složité dodržet podobnost vzezření ukazovaných objektů.

Toto pravidlo však není absolutní, na což poukázal Nejvyšší soud České republiky ve svém usnesení ze dne 16. května 2013 sp. zn. 5 Tdo 413/2012, neboť „v případě, pokud by měly být znovu poznávány dvě osoby, nelze z ustanovení § 104b tr. ř. dovodit, že by mezi ukázanými osobami musela být obligatorně pouze jedna poznávaná osoba, byť v praxi se často takto postupuje.“⁹⁷ Výše uvedený soud dále uvádí, že praxe akceptuje i opačný postup, „tedy zařazení více poznávaných osob mezi osoby ukazované, neboť tím je nepochybně znovu poznávací proces pro poznávající osobu ztížen, zvláště když měla vidět takové osoby při jednom činu a současně, poněvadž při takovém provádění rekognice může dojít snadněji k záměně takto znovu poznávaných osob.“⁹⁸ Osobně se domnívám, že ve výjimečných případech může být opravdu vhodné ukázání více osob v rámci jedné rekognice, ovšem s přihlédnutím k výše uvedeným problémům souvisejícím s množstvím a zejména podobností přivzatých osob se domnívám, že provedení takové rekognice bude bezpochyby velice náročné, důkazní hodnota takové rekognice bude pravděpodobně snížena a je otázkou, zda taková rekognice nebude mnohem snadněji napadnutelná.

S výše uvedenou zásadou souvisí taktéž otázka opakování rekogničních aktů v rámci jedné rekognice. V daném případě se ztotožňují

⁹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 5. 2013 sp. zn. 5 Tdo 413/2012.

⁹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 5. 2013 sp. zn. 5 Tdo 413/2012.

s názorem Protivínského⁹⁹ a Konráda¹⁰⁰, že opakování rekogničních aktů není vhodné, neboť se domnívám, že pro ověření, s jakou jistotou poznávající osoba ztotožnila objekt rekognice, by měl sloužit především výrok o ztotožnění, kdy by poznávající osoba měla uvést, jak si je či není ztotožněným objektem jistá.

5.4 Nezúčastněná osoba

K provedení rekognice se obligatorně přibere alespoň jedna osoba, která na věci není zúčastněna. Tento postup je upraven v § 104b odst. 1 věta druhá TrŘ. Rozumí se jí fyzická osoba, která není ztotožňovanou osobou, poznávající osobou ani orgánem činným v trestním řízení.¹⁰¹ Přibraná osoba však může být jednou ze tří přivzatých osob, provádí-li se rekognice podle § 104b odst. 3 TrŘ (rekognice osoby in natura).¹⁰²

Žádnou legální definici pojmu nezúčastněná osoba v českém trestním právu nenajdeme. Osobně se domnívám, že nezúčastněnou osobou pro účely provádění rekognice by měla být svéprávná fyzická osoba, která hovoří českým jazykem, a je tedy schopna porozumět tomu, co se během rekognice děje a co je jejím cílem. V ideálním případě taková osoba bude navíc občanem České republiky a bude mít trvalé bydliště na jejím území.

Přítomnost nezúčastněné osoby během rekognice má přispět zejména k jejímu objektivnímu průběhu. Nezúčastněná osoba musí být tedy přítomna celému průběhu rekognice a v jejím závěru musí taktéž podepsat protokol o rekognici. Její nepřítomnost nelze nijak zhojit. Nezúčastněná osoba vystupuje jako svědek rekognice, který může v případě potřeby uvést, jak tento procesní úkon probíhal. Na rozdíl od soudce, který se rekognice účastní v případě, že je prováděna jako neodkladný a neopakovatelný úkon, a jehož přítomnost zároveň garantuje zákonnost předmětné rekognice, nelze považovat nezúčastněnou osobu za garanta zákonnosti, neboť nejsou kladeny žádné požadavky na její odborné vzdělání, tedy obvykle půjde o osobu práva neznalou. Domnívám se tedy, že nezúčastněná osoba se rekognice účastní především za účelem toho, aby potvrdila, že záznam

⁹⁹ PROTIVÍNSKÝ, M. Vady rekognice a jejich procesní důsledky. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1997, 41. ročník (č. 2), s. 13–14.

¹⁰⁰ KONRÁD, Z. Jak přijít o důkaz rekognice a jiné problémy. *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2009, 53. ročník (č. 4), s. 44.

¹⁰¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1542.

¹⁰² ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1542.

v protokolu, který podepisuje, odpovídá tomu, jak rekognice ve skutečnosti proběhla. A v případech zpochybnění rekognice je poté schopna podat svědectví ohledně průběhu předmětné rekognice.

5.5 Povinnost strpět úkon rekognice

Má-li být v postavení poznávající osoby svědek, má na základě § 97 TrŘ v souvislosti s § 104b odst. 6 TrŘ povinnost se na předvolání dostavit k provedení rekognice, a pokud nejsou dány důvody pro zákaz výslechu stanovené v § 99 TrŘ nebo právo odepřít výpověď upravené v § 100 TrŘ, musí se rekognice taktéž zúčastnit. Současně je povinen, pokud mu to paměť dovolí ztotožnit předváděnou osobu nebo věc, přičemž za úmyslně nesprávné ztotožnění nese trestní odpovědnost.¹⁰³

I obviněný má podle § 90 odst. 1 TrŘ povinnost dostavit se k provedení úkonu rekognice. Na základě § 92 odst. 1 TrŘ však nesmí být žádným způsobem donucován k výpovědi nebo doznání, tedy může odmítnout ztotožnění ukazovaného objektu.

Rozporuplné názory na otázku povinnosti obviněného zúčastnit se rekognice v postavení ztotožňovaného objektu sjednotil až Ústavní soud svým náležením sp. zn. III. ÚS 528/06 ze dne 11. října 2007, kdy stěžovatel, jakožto osoba při rekognici ztotožňovaná, postavil předmětnou ústavní stížnost především na výkladu práva neobviňovat sebe samého, tj. na principu *nemo tenetur se ipsum accusare, nemo tenetur se ipsum prodere*, kdy stěžovatel zastával názor, že nebyl před rekognicemi poučen o právu odmítnout účast na předmětných úkonech a že nedostatek tohoto poučení činí z výsledků provedených rekognicí důkazy získané v rozporu se zákazem donucování, které je obsaženo v § 92 odst. 1 TrŘ.¹⁰⁴

Ústavní soud ve svém nálezu konstatoval, že rekognice má nezastupitelný význam, neboť ji lze „považovat za velmi efektivní důkazní prostředek, a tedy institut umožňující dosažení veřejného statku (dobra) spočívajícího v náležitém objasnění trestných činů a spravedlivém potrestání jejich pachatelů.“¹⁰⁵ Dále uvedl, že rekognice slouží taktéž k vyloučení nevinných osob z podezření, tj. k ochraně

¹⁰³ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 39.

¹⁰⁴ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 10. 2007 sp. zn. III. ÚS 528/06.

¹⁰⁵ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 10. 2007 sp. zn. III. ÚS 528/06.

individuálních práv před neodůvodněným stíháním a odsouzením. Z toho důvodu nemůže být zásada *nemo tenetur se ipsum accusare* bezbřehá. I přestože účast na rekognici vyžaduje od obviněného bezpochyby větší míru součinnosti, jedná se o úkon, při němž je obviněný nucen pouze strpět poznávající proceduru, tj. neobsahuje takové požadavky, které by bylo možné nazvat donucováním k sebeobviňování či sebeusvědčení.¹⁰⁶ Z toho důvodu zaujal Ústavní soud stanovisko, že ztotožňovaná osoba je povinna strpět provedení rekognice a může být k účasti na ní donucena.

K danému stanovisku však Ústavní soud doplnil, že pokud by byl obviněný v postavení ztotožňované osoby nucen k hlasovému projevu, došlo by k porušení právě výše uvedené zásady, tedy v daném případě by již nešlo pouze o pasivní účast na úkonu, nýbrž o účast aktivní, která by mohla vést k usvědčení sama sebe. Obviněný tedy může být vyzván k tomu, aby během rekognice hovořil nebo jinak aktivně jednal, předtím však musí být poučen o tom, že toto může odmítnout.

5.6 Předvádění ztotožňovaného objektu mezi objekty přivzatými

Účelem přivzatých objektů je to, aby při rekognici nedocházelo k nežádoucímu sugestivnímu ovlivnění poznávající osoby tím, že jí bude ukázán pouze jeden objekt ke ztotožnění.¹⁰⁷ Ukázání objektů ve skupině, případně po sobě, směřuje poznávající osobu k tomu, aby se pokusila ztotožnit poznávanou osobu na základě psychologického procesu znovupoznání, nikoli na základě pouhého hádání nebo přesvědčení, že pokud je ukazován jeden objekt, musí to být určitě on, nehledě na to, zda k jeho znovupoznání došlo či nikoli. Ani přivzetím objektů však nelze vyloučit ztotožnění poznávaného objektu na základě mylného závěru.

Trestní řád stanoví, že má-li být ztotožněna osoba, ukáže se poznávající osobě mezi nejméně třemi dalšími osobami. Tím je tedy stanoven pouze minimální počet přivzatých osob, jejichž počet nesmí být nižší než tři. Nejvyšší možný počet přivzatých osob však stanoven není. Kriminalistika používá pro určení nejvyššího počtu přivzatých osob **pravidlo jednoohniskové pozornosti**, které stanoví, že všechny předváděné objekty musí být v jednom zorném poli poznávané osoby a musí být rozmístěny tak, aby je mohla poznávající osoba současně najednou

¹⁰⁶ Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 10. 2007 sp. zn. III. ÚS 528/06.

¹⁰⁷ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 52.

pozorovat z jednoho místa, aniž by musela přecházet.¹⁰⁸ Protivínský doporučuje, aby zpravidla celkový počet ukazovaných osob nepřevyšoval počet šest až osm.¹⁰⁹

Počet přivzatých osob by se v konkrétních případech měl určovat zejména s ohledem na kvalitu popisu vnímaného objektu, který poznávající osoba uvede. Musil uvádí, že je-li kvalita popisu identifikačních znaků dostatečně podrobná, postačí ukázání poznávané osoby společně s dalšími třemi osobami, v opačné situaci bude vhodné zvýšit počet přivzatých osob na šest až sedm.¹¹⁰

Dle mého názoru je ideální k rekognici přibírat čtyři až pět osob, neboť si myslím, že u většího počtu se již osoba poznávající nemusí tolik soustředit na všechny ukazované osoby. Také v případech, kdy je poznávající osobou senior, nebo naopak dítě, by dle mého názoru měl být přibírán menší počet osob, např. dětem do 10 let věku bych nikdy neukazovala více než čtyři osoby.

Počty přivzatých objektů budou při rekognici věcí a zvířat obdobné. Rekognice mrtvol se naopak vyznačuje tím, že probíhá bez současného přivzetí dalších objektů. V případě rekognice podle fotografií, se však obecně doporučuje přibírání většího počtu fotografií, neboť ty nikdy neposkytují tolik informací, jako je tomu při přímém pozorování osoby. Z toho důvodu je vhodné ukázání vždy více fotografií každého objektu z různých úhlů.

5.7 Podobnost přivzatých objektů s objektem ztotožňovaným

Jak jsem již výše uvedla, při provádění rekognice se ztotožňovaný objekt zpravidla ukazuje ve skupině přivzatých objektů. Kromě toho TrŘ dále stanoví podmínku podobnosti přivzatých objektů s objektem ztotožňovaným. To, v jakých znacích se ztotožňovaný objekt nemá odlišovat, však již tento zákon neuvádí. Tedy při určování toho, jaké objekty budou přivzaty, bude hrát zásadní roli především popis vnímaného objektu uvedený během výsledku poznávající osobou.

V případě rekognice osoby in natura by měly být dodrženy především obecné identifikační znaky, kterými jsou pohlaví, etnikum, věk, výška, stavba těla, oblečení a také barva, hustota a délka vlasů a vousů.

¹⁰⁸ PJEŠČAK, J., R. S. BĚLKIN a kol. *Kriminalistika II*. 1. vydání. Praha: Federální ministerstvo vnitra, 1984, s. 109.

¹⁰⁹ PROTIVÍNSKÝ, M. *Rekognice v přípravném řízení*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1971, s. 102.

¹¹⁰ MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, s. 166.

Konrád uvádí, že v případě pohlaví by se měl brát ohled i na pohlaví zdánlivé, např. byl-li muž během trestného činu převlečen za ženu a jako žena i vystupoval.¹¹¹ Obdobně je potřeba brát ohled i na zdánlivý věk ztotožňované osoby. Uvede-li poté poznávající osoba během výslechu i některé specifické identifikační znaky, kterými mohou být např. znaménko, jizva, barva očí, tetování, zuby, různé defekty, tak je poté nutné, aby byla dodržena podobnost i v těchto znacích, nebo aby došlo k jejich zakrytí.

V případech, kdy byla ztotožňovaná osoba v době vnímání poznávanou osobou maskována, je většinou potřeba pro účely provedení rekognice upravit zevnějšek ztotožňované osoby a osob přivzatých tak, aby odpovídal tomu, jak osoba ztotožňovaná vypadala v době, kdy ji poznávající osoba vnímala. Ke speciální úpravě zevnějšku osoby pro účely rekognice se vyjádřil i Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. III. ÚS 623/2000 ze dne 27. května 2003, kdy nerespektování požadavku na druhovou shodu ve speciální úpravě zevnějšku ztotožňované osoby a osob přivzatých označil za podstatnou a neodstranitelnou vadu rekognice, jejímž důsledkem byla neúčinnost rekognice jako důkazního prostředku. „Je-li podstatou rekognice znovupoznání již vnímaného, má opatření rekognovaných osob uvedenými markanty navodit situaci podmínkami co nejbližší té, při níž poznávající osoba podobu obviněného prve vnímala. Úprava zevnějšku rekognovaných osob a figurantů je proto vhodná v případech, kdy pachatel, jenž má být svědky při rekognici ztotožněn, užil maskování či jeho fyzický zjev nesl určité výrazné znaky (husté dlouhé vlasy, plnovous). Pokud policejní orgán přistoupí k opatření obviněného a figurantů takovými markanty, nelze připustit, aby šlo u každé osoby o markanty výrazně odlišné.“¹¹²

Domnívám se, že právě při vybírání vhodných přivzatých objektů je třeba dávat bedlivý pozor na to, aby se tyto objekty podobaly objektu ztotožňovanému, neboť nedodržení podobnosti může zakládat nepřipustnost rekognice jako důkazního prostředku.¹¹³ Dle mého názoru velký podíl nepřipustných rekognicí vzniká právě v důsledku nedůsledného opatřování vhodných objektů k přivzetí, kdy např. z důvodů, že takové objekty nelze sehnat, se přivezou objekty, které nejsou dostatečně podobné ztotožňovanému objektu.

¹¹¹ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 54.

¹¹² Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 10. 2007 sp. zn. III. ÚS 528/06.

¹¹³ Srovnaj Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 22. 10. 2001 sp. zn. IV. ÚS 37/01.

6 Provedení rekognice

Náležitě provedení rekognice je bezpochyby velmi důležité, neboť vzhledem k tomu, že rekognice je v podstatě neopakovatelný úkon, její nesprávné provedení by v tomto případě znamenalo ztrátu tohoto důkazního prostředku. Z toho důvodu je nutné dbát na kvalitní přípravu, taktiku, dokumentaci a hodnocení rekognice.

Rekognice je procesní úkon, který probíhá téměř výhradně v přípravném řízení. Může se však stát, že bude nutné provést rekognici před soudem. „Její provedení by ale ve stádiu před soudem mělo přicházet v úvahu pouze tehdy, pokud potřeba takového důkazu vyvstane až v hlavním líčení na základě již prováděného dokazování, a nikoliv v situaci, kdy nutnost provedení rekognice je zjevná již v přípravném řízení a státní zástupce ji přesto neprovedl (či nenechal provést), ale podá k soudu obžalobu s tím, že rekognice může být provedena až v řízení před soudem.“¹¹⁴ V daném případě se ztotožňuji s tímto názorem, neboť kromě toho, že rekognice prováděná až v rámci soudního řízení bude bezpochyby ztížena, domnívám se také, že z hlediska včasnosti, tj. že by rekognice měla být provedena co nejdříve, dochází v takovýchto případech k oddalování rekognice a tím pádem i k postupnému zapomínání paměťové stopy na straně poznávající osoby, čímž může být konečný výsledek rekognice ovlivněn. Pro kompletnost uvádím, že rekognici před soudem je možno provést pouze za podmínky, že předtím již nebyla provedena v přípravném řízení a taktéž za dodržení podmínky, že ztotožňovaná osoba se bezprostředně nesetká s osobou poznávající.¹¹⁵

Jak jsem již jednou uvedla, rekognici lze rozdělit do dvou fází. První fází se rozumí výslech poznávající osoby a druhou poté ukázání ztotožňovaného objektu, kdy poznávající osoba uvede, zda objekt resp. některý z objektů poznává či nikoli.

K provedení úkonu rekognice musí být poznávající osoba a případně i osoba ztotožňovaná řádně předvolána podle svého procesního postavení, tj. podle § 97 TrŘ pro svědka a podle § 90 odst. 1 TrŘ pro obviněného, který však může být i bez předchozího předvolání předveden za podmínek stanovených v § 90 odst. 2 TrŘ. Nedostaví-li se tyto osoby po předvolání bez dostatečné omluvy, mohou být předvedeny, příp. jim může být udělena podle § 66 TrŘ pořádková pokuta.

¹¹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 6. 5. 2003 sp. zn. 4 Tz 20/2003.

¹¹⁵ Srovnej Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2009 sp. zn. 6 To 12/2009.

K rekognici se obligatorně přibírá alespoň jedna nezúčastněná osoba. Poznávající osoba musí být před provedením rekognice poučena podle svého procesního postavení a vyslechnuta o okolnostech, za nichž objekt, který má být ztotožněn, vnímala a o znacích nebo zvláštностech, podle nichž jej bude možné ztotožnit. Provádí-li se rekognice osoby in natura, musí být obdobně poučena i osoba ztotožňovaná, která má taktéž právo sama si zvolit číslo a místo v řadě mezi přivzatými osobami. Za provedení úkonu odpovídá kriminalista, jeho úlohou je mimo jiné i zajištění, aby se ztotožňovaná a poznávající osoba před provedením rekognice nesetkaly.¹¹⁶

Během provádění vlastního poznávacího úkonu je nutné poznávající osobě poskytnout dostatek času na to, aby si mohla prohlédnout ukazované objekty. Pokládá-li policejní orgán poznávající osobě během rekognice otázky, nesmí být sugestivního rázu.¹¹⁷ Průběh rekognice a případný závěr poznávající osoby o totožnosti je třeba zaznamenat do protokolu o rekognici.

6.1 Příprava rekognice

Před samotným přistoupením k přípravě rekognice bude bezpochyby nutné posoudit, zda by v daném případě provedení rekognice bylo účelné. Obecně lze říci, že rekognice je neúčelná, není-li zjištění či vyloučení totožnosti možné, anebo je-li zjištění totožnosti zcela evidentní.¹¹⁸ Dle mého názoru je taktéž nutné zjistit, zda k usvědčení pachatele trestného činu nejsou k dispozici jiné důkazní prostředky.

Otázka taktéž zní, zda k rekognici přistoupit v případě, kdy poznávající osoba uvede, že nedokáže poznat ztotožňovaný objekt, případně tehdy, pokud osoba, která má být ztotožněna, zásadně změnil svůj vzhled.

Velký význam pro provedení rekognice má také její včasnost. Obecně platí, že k rekognici by se mělo přistoupit co nejdříve, neboť postupem času dochází k psychickému procesu zapomínání.

Přípravu rekognice lze rozdělit na obsahovou a organizační přípravu rekognice.

¹¹⁶ FENYK, J., D. CÍSAŘOVÁ a T. GŘIVNA. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, s. 410.

¹¹⁷ MATIÁŠEK, J., B. BÁRTA a J. SOUKUP. *Výslech a psychologie*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1966, s. 72.

¹¹⁸ PJEŠČAK, J. a kol. *Základy kriminalistiky: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1976, s. 234.

6.1.1 Obsahová příprava rekognice

„V obsahové přípravě se řeší taktické úlohy vyplývající z vyšetřovací situace, jenž se dotýkají vytvoření předpokladů k zajištění obsahové stránky budoucí činnosti při provádění rekognice.“¹¹⁹ V některé literatuře¹²⁰ se můžeme setkat s názorem, že do obsahové přípravy rekognice taktéž patří výslech poznávající osoby před rekognicí. Konrád se naopak domnívá, že „výslech poznávající osoby před rekognicí je předpokladem rozhodnutí o jejím provedení, nikoliv její součástí.“¹²¹ Dle mého názoru bude předpokladem rozhodnutí o provedení rekognice např. i podání trestního oznámení nebo podání vysvětlení a v některých případech také již výše uvedený výslech poznávající osoby. Jak jsem však již uvedla v kapitole 5.2, je dle mého názoru v takových případech vhodné výslech před rekognicí spíše zopakovat.

Obsahovou přípravu rekognice je možné rozdělit na analytickou a syntetickou fázi. „Analytická fáze obsahové přípravy spočívá zejména v důkladném rozboru dosud shromážděných materiálů potřebných pro rozhodnutí o vhodnosti řešení vzniklé taktické úlohy rekognicí, určení druhu rekognice a podmínek, za kterých bude vykonána.“¹²²

Syntetická fáze poté směřuje k sestavení a zpracování plánu provedení rekognice. Takový plán musí především formulovat taktické záměry a cíle rekognice, určit způsob jejího provedení, stanovit způsob ukázání ztotožňovaného objektu a určit čas a místo provedení rekognice.¹²³ Dále je nutné stanovit, kdo bude poznávající osobou a jaké podmínky vnímání této osobě zůstanou zachovány. Taktéž je nutné určit konkrétní objekt, který bude ztotožňován, a způsob jeho ukázání, bude-li ukazován ve skupině, tak i jaký bude počet přivzatých objektů, popř. jaká bude jejich příprava. Na závěr uvádím, že je třeba určit i osoby, jejichž přítomnost při rekognici bude dána obligatorně, a také bude nezbytné určit technické prostředky, především prostředky dokumentace.

¹¹⁹ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 47.

¹²⁰ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, s. 156.

¹²¹ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 47.

¹²² KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 47.

¹²³ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, s. 157.

6.1.2 Organizační příprava rekognice

Organizační přípravou rozumíme bezprostřední realizaci organizačních opatření směřujících přímo k provedení rekognice.¹²⁴ Náplní organizační přípravy budou především konkrétní opatření k zajištění a přípravě přivzatých objektů, přičemž za účelem dodržení zásady podobnosti ukazovaných objektů, může dojít i k úpravě jejich zevnějšku. V případě rekognice osob in natura lze využít např. služeb maskéra. Dále je nutné podniknout konkrétní opatření, aby poznávající osobě nebyl ztotožňovaný objekt ukázán před provedením rekognice, a taktéž je třeba zajistit podmínky shodné s podmínkami, za nichž byl ztotožňovaný objekt v souvislosti s vyšetřovanou událostí poznávající osobou vnímán.¹²⁵ Mezi další organizační opatření poté patří především zajištění odchylek vyplývajících z § 104b odst. 7 TrŘ, tj. rekognice skryté a rekognice za účasti utajeného svědka. Na závěr uvádím ještě nutnost zajištění materiálně technických prostředků a dokumentace průběhu a výsledků rekognice.¹²⁶

Jako příklad uvádím velmi zajímavý případ z roku 2003¹²⁷, který byl velmi náročný na přípravu a provedení rekognice. V daném případě rekognice proběhla v terénu na stejném místě a za shodných podmínek, za jakých poznávající osoba osobu ztotožňovanou vnímala. Šlo o případ vraždy prostitutky, kdy zavražděnou ženu naposledy viděla svědkyně (poznávající osoba), jak odchází s pachatelem trestného činu (ztotožňovaná osoba, podezřelý). Zajímavé taktéž je, že rekognice proběhla zhruba po roce od spáchání vraždy, což je poměrně velký časový odstup. Rekognice probíhala v Praze v Myslíkově ulici, pro účely provedení rekognice byla ulice během provádění úkonu uzavřena veřejnosti. Identita poznávající osoby byla utajena podle § 55 odst. 2 TrŘ. Svědkyně byla před provedením rekognice vyslechnuta v rámci neodkladného úkonu, tedy předmětnému úkonu byla přítomna soudkyně, která následně byla přítomna i rekognici. Před zahájením samotného úkonu rekognice byla svědkyně připravena v přilehlé ulici společně s nezúčastněnou osobou, přičemž pro účely utajení podoby poznávající osoby byla tato osoba maskována černou kuklou (viz příloha č. 2 obrázek 1). Mezitím byl

¹²⁴ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 49.

¹²⁵ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, s. 49–50.

¹²⁶ STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, s. 159.

¹²⁷ MAZÁNEK, M. a J. MÜLLER. Rekognice – stěžejní důkazní prostředek k objasnění vraždy. *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2009, 53. ročník (č. 1), s. 25–32.

podezřelý předveden na místo konání rekognice, kde byl poučen, sám si vybral místo mezi přivzatými osobami a taktéž si zvolil číselné označení (viz příloha č. 2 obrázek 2). Následně byla přivedena poznávající osoba s osobou nezúčastněnou. Kromě rekognice podle anatomicko-morfologických znaků došlo také k rekognici podle hlasu a chůze, na základě kterých poznávající osoba ztotožnila podezřelého.

Vzhledem k tomu, že se v praxi rekognice v terénu moc často neprovádějí, považuji tuto za velice zajímavou, zvláště i proto, že byla prováděna po poměrně dlouhém časovém úseku od spáchání trestného činu, a také proto, že identita svědkyně byla utajena.

6.2 Taktika rekognice

Taktika rekognice spočívá zejména v uplatňování obecných zásad rekognice v závislosti na specifikách konkrétního druhu rekognice, který má být prováděn. Poznávající osoba musí být vždy před provedením rekognice vyslechnuta ohledně identifikačních znaků a podmínek vnímání objektu rekognice. Ztotožňovaný objekt bude zpravidla předváděn ve skupině ukazovaných objektů, přičemž jejich počet ovlivní především to, co během výslechu poznávající osoba o předmětném objektu rekognice uvede. Taktéž je nezbytné dodržet podobnost těchto ukazovaných objektů. V rámci rekognice je obvykle ukazován pouze jeden ztotožňovaný objekt a taktéž poznávající osoba je pouze jediná.

Při provádění rekognice je vždy třeba brát v potaz to, že rekognice je v podstatě neopakovatelný úkon, kdy nedodržení zásad a specifik jednotlivých rekognic může zakládat až absolutní neúčinnost rekognice jako důkazního prostředku, přičemž rekognici ve většině případů nebude možné opakovat.

Přestože se provedení úkonu rekognice v rámci trestního řízení může jevit jako poměrně snadné, zdaleka tak jednoduché není. Protivínský uvádí, že se v rámci provádění rekognice stále vyskytuje řada vad, neboť orgány činné v trestním řízení někdy nevěnují dostatečnou pozornost přípravě tohoto úkonu, resp. nedoceňují zvláštnosti psychologického procesu znovupoznání pro účely dokazování v rámci trestního řízení.¹²⁸

¹²⁸ PROTIVÍNSKÝ, M. Vady rekognice a jejich procesní důsledky. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1997, 41. ročník (č. 2), s. 11.

Domnívám se, že nejčastěji bude vadami stíženo zejména nesprávné či neúplné poučení osob zúčastněných na rekognici. Zvláště v případě, je-li ztotožňovanou osobou obviněný, je nezbytné poučit tuto osobu, že nemůže být žádným způsobem nucena k hlasovému projevu, případně jinému aktivnímu jednání. Dle mého názoru je velmi důležité při poučování osob zúčastněných na rekognici dbát o to, aby tyto osoby předmětnému poučení porozuměly. Takové poučení by tedy nemělo být pouhou citací příslušných ustanovení TrŘ, ale i případným vysvětlením jaká práva a povinnosti tyto osoby mají.

Za další poměrně často se vyskytující vadu rekognice považují nedostatečnou podobnost přivzatých objektů s objektem ztotožňovaným, což může spočívat např. v nedostatku osob ochotných zúčastnit se rekognice nebo ve specifickém vzezření ztotožňované osoby, kdy není jednoduché zajistit účast osob obdobného vzhledu. Přivzaté osoby poté mohou být např. výrazně starší nebo mladší, případně postrádají specifické znaky ztotožňovaného objektu. V takových případech lze mít poté pochybnosti o věrohodnosti takové rekognice.

Podstatnou vadou rekognice by také bylo, kdyby poznávající osoba viděla osobu ztotožňovanou ještě před provedením rekognice. Aby k tomuto nedošlo, je obvykle nezbytné přijmout vhodná opatření, aby se osoba poznávající nesetkala s osobou ztotožňovanou, ale i s přivzatými objekty. Obecně se doporučuje, aby nejprve došlo ke zformování skupiny osob, kdy si osoba ztotožňovaná vybere pořadové číslo a místo ve skupině a teprve až poté aby byla přivedena poznávající osoba.

Protivínský dle mého názoru podává velmi zdařilý přehled možných vad, které mohou zpochybnit věrohodnost rekognice a v konečném důsledku vést až k neúčinnosti rekognice jako procesního úkonu:

- a) obviněný byl donucen ke ztotožnění ztotožňovaného objektu,
- b) osoba ztotožňovaná nebo osoba poznávající nebyla poučena o svých právech, tj. obviněný, resp. podezřelý nebo svědek nebyl poučen o svých právech,
- c) poznávající osobě jsou kladeny kapriciózní či sugestivní otázky,
- d) objekt rekognice je ztotožňován více poznávajícími osobami naráz v rámci jedné rekognice,
- e) nebyl proveden výslech poznávající osoby před provedením rekognice,
- f) počet přivzatých objektů je menší než tři,

- g) přivzaté věci nejsou téhož druhu, přivzaté osoby nejsou podobného vzezření,
- h) již dříve byla provedena rekognice téhož ztotožňovaného objektu toutéž poznávající osobou,
- i) ztotožňovaný objekt byl před rekognicí vědomě či z nedbalosti ukázán poznávající osobě,
- j) ztotožňované osobě nebyla dána možnost, aby si zvolila místo, případně i štítek s pořadovým číslem.¹²⁹

6.3 Dokumentace, fixace a hodnocení průběhu rekognice

Z § 55 odst. 1 TrŘ vyplývá, že o rekognici jako úkonu trestního řízení se obligatorně sepíše protokol, a to v průběhu tohoto procesního úkonu, nebo bezprostředně po něm. Předmětný § 55 odst. 1 TrŘ zároveň stanoví obecné náležitosti, které musí každý protokol obsahovat, § 55 odst. 3 TrŘ poté určuje specifické náležitosti přímo pro protokol o rekognici.

Protokol, jako osvědčení o procesním úkonu, může podléhat přezkumu. Z toho důvodu je nutné pečlivě zaznamenat průběh a výsledky rekognice tak, aby nemohlo dojít ke zpochybnění výsledku rekognice. Obdobně jako se liší jednotlivé druhy rekognice, budou i protokoly o nich vykazovat některá specifika.

V úvodní části protokolu by měl být uveden předmět úkonu, tj. že se jedná o protokol o rekognici, dále zde musí být uveden název orgánu, který rekognici provedl, a zároveň místo a čas jejího konání. Následovat by měly údaje o přítomných osobách a jejich procesním postavení. Především tedy osobní údaje poznávající osoby a je-li ztotožňována osoba, taktéž osobní údaje této osoby, a údaje dalších přítomných osob, tj. kdo rekognici provedl, nezúčastněná osoba a další přítomné osoby (např. obhájce obviněného, státní zástupce, soudce, zapisovatel). V protokolu taktéž musí být uvedeno poučení poznávající a případně i ztotožňované osoby podle jejich procesního postavení. Dále je třeba uvést popis a počet ukazovaných objektů. Jsou-li předváděny osoby, uvedou se i jejich osobní údaje.

¹²⁹ PROTIVÍNSKÝ, M. Vady rekognice a jejich procesní důsledky. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1997, 41. ročník (č. 2), s. 22–24.

V protokolu sepsaném o rekognici se podrobně uvedou okolnosti, za nichž byla rekognice prováděna, zejména pořadí, ve kterém byly osoby nebo věci ukázány poznávající osobě, doba a podmínky za jakých poznávající osoba ztotožňovaný objekt pozorovala a veškerá její vyjádření včetně závěru o totožnosti nebo závěru o tom, že žádnou osobu neztotožnila.¹³⁰ Především by zde mělo být uvedeno, na základě jakých znaků poznávající osoba ztotožňovaný objekt rozpoznala, případně vyjasnění rozporů s předchozím výsledkem.

V závěru protokolu by měly být uvedeny případné připomínky a námitky přítomných osob k průběhu rekognice a podpis toho, kdo úkon vykonal, a osob, kterých se úkon týká, popř. dalších osob (např. zapisovatele).

Ustanovení § 55 odst. 3 TrŘ dále uvádí, že „o rekognici prováděné v přípravném řízení se zpravidla pořídí též obrazové záznamy.“¹³¹ Obvykle se pořizuje fotodokumentace, která by měla obsahovat zejména fotografii celkové situace místa rekognice, fotografie poznávaného objektu spolu s objekty přivzatými a samostatná fotografie objektu rekognice, která by měla zachycovat identifikační znaky, podle kterých byl identifikován.¹³² Provádí-li se rekognice hlasu, pořizuje se obvykle audiozáznam. O rekognici podle funkčních znaků ve smyslu rekognice chůze, mimiky apod. se pořizuje zpravidla videozáznam. V případě, že se takovýto záznam pořídí, je nutné tuto okolnost zaznamenat do protokolu o rekognici a zároveň uvést, kde je tento záznam uložen. Tímto způsobem je poté zajištěna fixace průběhu rekognice, za účelem případného pozdějšího přezkoumávání.

Výsledky rekognice se prověřují a hodnotí v souvislostech s již dříve získanými důkazy, ale také např. vyhledáním a získáním nových důkazních prostředků. Důležité je prověřovat nejen zjištěné skutečnosti, ale také procesní postup. Pješčak uvádí šest okruhů, ze kterých by se mělo vycházet při hodnocení rekognice:

- a) z obsahu výpovědi poznávající osoby při předchozím výsledku (je třeba hodnotit charakter a konkrétnost popisu identifikačních znaků a zvláštností objektu rekognice a okolností, za kterých osoba objekt rekognice vnímala),
- b) z vyslovení závěru o totožnosti objektu, popřípadě z vyslovení závěru o neztotožnění (hodnotí se zejména podle jakých znaků, zvláštností

¹³⁰ § 55 odst. 3 TrŘ.

¹³¹ § 55 odst. 3 TrŘ.

¹³² PJEŠČAK, J., R. S. BĚLKIN a kol. *Kriminalistika II*. 1. vydání. Praha: Federální ministerstvo vnitra, 1984, s. 112.

- a s jakou jistotou a přesvědčivostí poznávající osoba objekt rekognice poznala),
- c) z porovnání popisu identifikačních znaků a zvláštností ztotožňovaného objektu v předchozím výsledku se znaky a zvláštnostmi, které poznávající osoba uvedla jako znaky, podle kterých objekt rekognice poznala,
 - d) z porovnání popisu identifikačních znaků a zvláštností ztotožňovaného objektu v předchozím výsledku se skutečnými znaky ztotožňovaného objektu,
 - e) z poznávající osoby samotné, z jejího procesního postavení, z její věrohodnosti,
 - f) ze srovnání důkazu získaného rekognicí s jinými důkazy v dané věci.¹³³

Provádí-li se více rekognicí se stejným objektem, je dle mého názoru taktéž nutné porovnat jednotlivé výsledky mezi sebou, přičemž čím více osob ztotožní pozitivně předmětný objekt rekognice, tím bude daný výsledek hodnověrnější.

6.4 Srovnání české právní úpravy se slovenskou právní úpravou

Zákonnou úpravu rekognice na Slovensku nalezneme v zákoně č. 301/2005 Z. z., Trestný poriadok (dále jen „TrP“), který upravuje rekognici v § 126 a to následujícím způsobem:

§ 126

Rekognícia

(1) Ak sa má výsluchom zistiť totožnosť nejakej osoby alebo veci, vyzve sa obvinený, aby ju opísal. Až potom sa mu má osoba alebo vec ukázať, a to medzi viacerými osobami podobného zovňajšku alebo vecami toho istého druhu.

(2) Rekogníciu možno vykonať aj podľa fotografií, prípadne s použitím technických prostriedkov.

(3) K rekognícii treba vždy pribrať nezúčastnenú osobu.

Přestože by se po přečtení tohoto ustanovení mohlo zdát, že slovenská právní úprava rekognice vypadá jako poměrně kusá, není tomu úplně tak. Již z povahy předmětného ustanovení vyplývá, že rekognice se na Slovensku považuje

¹³³ PJEŠČAK, J. *Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty*. 3. vydání. Praha: Naše vojsko, 1981, s. 180.

za specifickou formu výslechu.¹³⁴ Obdobně jako u nás musí být i zde k provedení rekognice přibrány osoby podobného zevnějšku, v případě věci pak věci stejného druhu. Zatímco v České republice se vyžaduje pouze přivzetí věci pokud možno téhož druhu, na Slovensku musí být ukázány věci stejného druhu, tedy právní úpravu rekognice věci in natura považují na Slovensku za striktnější.

Druhý odstavec předmětného ustanovení upravuje provedení rekognice podle fotografií, nebo za použití technických prostředků. Výslovné uvedení dalších možností jak provést rekognici podle modelu považují za pozitivum. Poslední odstavec stanoví obligatorní přibrání nezúčastněné osoby. Na rozdíl od české právní úpravy slovenská definuje pojem nezúčastněné osoby a figurantů v § 30 TrP. V předmětném ustanovení je upraveno zejména právo nezúčastněné osoby a figurantů na náhradu nutných výdajů a ušlé mzdy nebo příjmu. Taktéž je zde vymezen pojem nezúčastněné osoby. Ta musí být osobou způsobilou k právním úkonům, u které není pochyb o její nezaujatosti ve vztahu k projednávané věci anebo osobám, kterých se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zplnomocněným zástupcům anebo k orgánu činnému v trestním řízení anebo soudu.¹³⁵ Domnívám se, že zákonná úprava nezúčastněné osoby je krok správným směrem, který v české právní úpravě postrádám. Vymezení nezúčastněné osoby u nás můžeme nalézt pouze v judikatuře¹³⁶ a případně v odborné literatuře¹³⁷. Je otázkou, zda by nebylo vhodné i do naší právní úpravy zařadit ustanovení o nezúčastněné osobě.

Vrátíme-li se ještě k výše uvedenému ustanovení § 126 TrP, z odst. 1 vyplývá, že v postavení poznávající osoby je zde pouze obviněný. Na základě § 138 TrP je poté možné provádět rekognici s poznávající osobou v procesním postavení svědka.

Rozdílnost mezi českou a slovenskou právní úpravu rekognice spatřuji zejména v tom, že v naší úpravě je rekognice mnohem více oddělena od výslechu. Většinu podstatných zásad provedení rekognice u nás upravuje přímo ustanovení o rekognici, zatímco v rámci slovenské právní úpravy je nutné tyto zásady vyvozovat spíše z obecných ustanovení o výslechu obviněného.

¹³⁴ ČENTĚŠ, J. a kol. *Súbor trestné právo. Nový Trestný zákon a Trestný poriadok s podrobným komentárom* [online]. 1. vydání, Žilina: SEPI, 2005, [cit. dne 25. března 2016] s. II/1.1-240. Dostupné z: http://www.gjar-po.sk/~gajdos/treti_rocnik/nos/trestny_poriadok_s_komentarom.pdf.

¹³⁵ § 30 odst. 2 TrP.

¹³⁶ Srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 8. 2007 sp. zn. 5 Tdo 936/2007.

¹³⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1542.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se pokusila podat ucelené pojetí rekognice jako procesního úkonu prováděného v rámci trestního řízení. Předmětné téma jsem hodnotila nejen z hlediska trestně procesního, ale i z hlediska kriminalistického, a posoudila jsem i aspekty psychologické. V úvodu své práce jsem vymezila pojem rekognice a posoudila některé psychologické aspekty, které mohou mít vliv na provedení tohoto procesního úkonu. Dále jsem se věnovala historii vývoje rekognice, na kterou jsem navázala současnou právní úpravou, kde jsem se zároveň pokusila uvést některé její nedostatky a uvedla návrh na její doplnění. Právě v souvislosti s již uvedenými úvahami *de lege ferenda* bych tyto chtěla na závěr rozvést a doplnit a především znovu uvést některé problematické oblasti rekognice a případně navrhnout i vhodné způsoby jejich řešení.

Rekognice je založena na psychologickém procesu znovupoznání, z jehož specifčnosti právě vyplývají zvláštní podmínky, které je třeba v rámci náležitého provedení rekognice dodržet. Mezi tyto podmínky patří i ta, že ztotožňovaný objekt nesmí být před rekognicí poznávající osobě ukázán, ze které lze poté dovozovat neopakovatelnost úkonu rekognice, jak jsem již nastínila v kapitole 5.1. Z toho důvodu považuji rekognici za velmi složitý a komplexní procesní úkon náročný nejen na přípravu, ale i taktiku, provedení a samozřejmě i dokumentaci a hodnocení, neboť nedodržení závazných pravidel provedení rekognice by mohlo zakládat až absolutní neúčinnost a nepřipustnost rekognice jako důkazního prostředku. Vzhledem k tomu, že by rekognici pak již nešlo opakovat, byl by takový důkaz nenávratně ztracen.

Největší problematičnost současné právní úpravy spatřuji zejména v nedostatečné zákonné úpravě práv a povinností ztotožňované osoby, což dle mého názoru pramení především z toho, že dříve byla rekognice jednoznačně považována za výslech, přičemž současná právní úprava některé významné povinnosti a práva ztotožňované osoby sice zakotvila, ve zbytku však odkazuje pouze na obecná ustanovení o výslechu obviněného a svědka. Výslech však lze vztáhnout pouze k osobě vyslýchané, pod kterou si dle mého názoru v rámci rekognice lze představit spíše osobu poznávající. Žádnou osobu ztotožňovanou výslech nezná, z toho důvodu ani nemůže upravovat specifika, která toto postavení přináší.

V současné právní úpravě především postrádám ustanovení, které by dostatečně řešilo otázku povinnosti obviněného zúčastnit se rekognice. V souvislosti s tím postrádám i úpravu poučení této osoby, že je povinna úkon rekognice strpět, ale že nemůže být žádným způsobem nucena k hlasovým projevům ani jinému aktivnímu jednání. De lege ferenda proto doporučuji zařazení odstavce v obdobném znění do současné právní úpravy.

Dále považuji za ne úplně vhodné vyřešení úpravy rekognice podle fotografie jako subsidiární formy rekognice, která se užije, pokud ztotožňovanou osobu není možné ukázat. Nedostatečnost shledávám v příliš obecném určení, že rekognice podle fotografie nesmí bezprostředně předcházet rekognici in natura. Z psychologického hlediska je dle mého názoru zapotřebí týdnů, ne-li měsíců mezi provedením těchto rekognic, zatímco v praxi může toto rozmezí odpovídat dnům, možná i hodinám. V daném případě však rozumím nutnosti flexibility zákonné úpravy a domnívám se, že určení minimálního pevného úseku by vzhledem k potřebám trestního řízení ani nebylo vhodné. Mám však za to, že soudy by v případě posuzování důkazní hodnoty opakované rekognice měly respektovat judikaturu a vzít v potaz, že rekognice byla opakována.

S problematičností rekognice jako v podstatě neopakovatelného úkonu souvisí taktéž otázka opakování rekogničních aktů v rámci jedné rekognice, tedy opakování rekogničního aktu za současné záměny pořadí ukazovaných osob. V daném případě jsem toho názoru, že opakování rekogničních aktů není vhodné. Pro ověření, s jakou jistotou poznávající osoba ztotožnila objekt rekognice, by dle mého názoru měl sloužit především výrok o ztotožnění, kdy by poznávající osoba měla uvést, jak si je či není ztotožněným objektem jistá.

Vzhledem k důležitosti rekognice jako důkazního prostředku, který může být mnohdy zásadním důkazem k prokázání viny, se domnívám, že by právní úprava tohoto institutu měla být srozumitelná a ucelená. Přestože současnou právní úpravu považuji oproti té předchozí za zdařilejší, stále v ní postrádám úpravu některých důležitých náležitostí, které vyplývají z judikatury soudů nebo ze specifičnosti rekognice jako procesního úkonu.

Resumé

This diploma thesis deals with the recognition in criminal proceedings. Recognition is a procedural act which is very important and often irreplaceable piece of evidence. The essence of recognition rests within the identification of a specific person, an object or an animal, as long as these identifications constitute a relevant proof for criminal proceedings. The aim of this thesis is to provide a comprehensive overview of recognition from the perspective of Criminal Procedure law and criminalistics.

The diploma thesis is divided into six chapters. The beginning of the first chapter defines the concept and psychological aspects of recognition, and is followed by historical development of this institute and its current legislation. This chapter also contains a comparison of recognition with other criminalistics methods, especially with interrogation.

In the second chapter I present the usual classification of recognition from the perspective of criminalistics. The third chapter is devoted to individual types of recognition, their peculiarities and problems associated with their use. I have also included some deviations from the normal progress of recognition.

The fourth chapter defines the objects and subjects of recognition. The fifth chapter deals with the basic principles of how recognition is performed. It primarily includes recognition like exigent and unrepeatable act, obligatory interrogation of a subject before recognition and the presence of a bystander. I also deal with the number of fillers and their similarity with the object of recognition.

The last chapter is about performing of recognition, which includes criminalistics preparation, tactics and documentation of recognition. Furthermore, I list possible defects of incorrectly performed recognition. At the end of my thesis I compare the Czech and Slovak legislations of recognition.

Seznam literatury

Monografie a komentáře

- BOGDANOV, B. E. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1966, 437 s.
- ČENTĚŠ, J. a kol. *Súbor trestné právo. Nový Trestný zákon a Trestný poriadok s podrobným komentárom* [online]. 1. vydání, Žilina: SEPI, 2005, [cit. dne 25. března 2016] 1250 s. Dostupné z: http://www.gjar-po.sk/~gajdos/treti_rocnik/nos/trestny_poriadok_s_komentarom.pdf
- FENYK, J., D. CÍSAŘOVÁ a T. GŘIVNA. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015, 928 s. ISBN 978-80-7478-750-8.
- HENDRYCH, D. a kol. *Právníký slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1481 s. ISBN 978-80-7400-059-1.
- HOLEČEK, V., J. MIŇHOVÁ a P. PRUNNER. *Psychologie pro právníky*. 1. vydání. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003, 311 s. ISBN 80-86473-50-3.
- JELÍNEK, J. *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, 864 s. ISBN 978-80-87576-44-1.
- KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. 1. vydání. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008, 71 s. ISBN 978-80-7251-269-0.
- LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9.
- MATOUŠKOVÁ, I. *Aplikovaná forenzní psychologie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2013, 304 s. ISBN 978-80-247-4580-0.
- MATIÁŠEK, J., B. BÁRTA a J. SOUKUP. *Výslech a psychologie*. 1. vydání. Praha: Orbis, 1966, 214 s.
- MIŇHOVÁ, J. *Psychopatologie pro právníky*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 134 s. ISBN 80-86898-70-9.
- MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1994, 269 s. ISBN 80-206-0423-5.
- MUSIL, J., Z. KONRÁD a J. SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, 606 s. ISBN 80-7179-878-9.
- PJEŠČAK, J. *Kriminalistika: učebnice pro právnické fakulty*. 3. vydání. Praha: Naše vojsko, 1981, 273 s.
- PJEŠČAK, J., R. S. BĚLKIN a kol. *Kriminalistika II*. 1. vydání. Praha: Federální ministerstvo vnitra, 1984, 176 s.
- PJEŠČAK, J. a kol. *Základy kriminalistiky: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1976, 407 s.
- PRERAD, V. a kol. *Kriminalistika: prozatímní učební text z oboru kriminalistická taktika*. 1. vydání. Praha: Ústav kriminalistiky Právnické fakulty University Karlovy, 1968, 478 s.
- PROTIVÍNSKÝ, M. *Rekognice v přípravném řízení*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1971, 183 s.
- PROTIVÍNSKÝ, M. a M. TIPLICA. *Teorie a praxe dokazování v trestním řízení znovupoznáním osob a věcí*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova, 1986, 108 s.
- STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, 278 s. ISBN 80-86898-40-7.

- STRAUS, J., F. VAVERA a kol. *Dějiny kriminalistiky*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, 441 s. ISBN 978-80-7380-370-4.
- ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 4720 s. ISBN 978-80-7400-465-0.
- VICHLENDÁ, M. *Kriminalistika* [online]. 1. vydání. Karviná: Střední odborná škola ochrany osob a majetku, 2011, [cit. dne 28. února 2016] 418 s. Dostupné z: <http://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>

Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 119/1873 ř. z., jímž se zavádí nový řád soudu trestního.
- Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého.
- Zákon č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).
- Zákon č. 64/1956 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).
- Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění nařízení vlády č. 240/2008 Sb.
- Zákon č. 301/2005 Z. z., Trestný poriadok, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

- Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 10. 2007 sp. zn. III. ÚS 528/06.
- Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 27. 5. 2003 sp. zn. III. ÚS 623/2000.
- Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 21. 3. 2002 sp. zn. III. ÚS 256/01.
- Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 22. 10. 2001 sp. zn. IV. ÚS 37/01.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 20. 6. 1989 sp. zn. 5 Tz 8/89.
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 5. 2013 sp. zn. 5 Tdo 413/2012
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. 5. 2010 sp. zn. 7 Tdo 471/2010.

- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 8. 2007 sp. zn. 5 Tdo 936/2007.
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 6. 5. 2003 sp. zn. 4 Tz 20/2003.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 4. 2005 sp. zn. 2 To 45/2005.
- Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 4. 2005 sp. zn. 1 To 16/2005.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 1. 2004 sp. zn. 2 To 191/03.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2003 sp. zn. 2 To 72/03.
- Srovnej Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. 10. 2009 sp. zn. 6 To 12/2009.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 8. 2007 sp. zn. 2 To 64/2007.
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 3. 2002 sp. zn. 1 To 29/2002.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 1. 2001 sp. zn. 7 To 141/2000.
- Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2003 sp. zn. 7 To 128/2003.
- Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2003 sp. zn. 7 To 106/2003.

Odborné články

- BRÁZDA, J. Je rekognice "in natura" opakovatelný, nebo neopakovatelný úkon?. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 2013, 57. ročník (č. 10), s. 41–43. ISSN 1210-6348.
- BRÁZDA, J. Rekognice jako samostatná kriminalistická metoda. *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2008, 52. ročník (č. 2), s. 46–48.
- FENYK, J., J. HLAVÁČEK a P. KROULÍK. Některé zvláštní způsoby dokazování (3. pokračování). *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2009, 53. ročník (č. 1), s. 39–43.
- KONRÁD, Z. Jak přijít o důkaz rekognice a jiné problémy. *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2009, 53. ročník (č. 4), s. 43–45.
- KONRÁD, Z. K procesu konstituování rekognice jako metody kriminalistické praxe a procesního úkonu v českém trestním řízení. *Kriminalistika*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2008, 41. ročník (č. 3), s. 178–187. ISSN 1210-9150. Též dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/k-procesu-konstituovani-rekognice-jako-metody-kriminalisticke-praxe-a-procesniho-ukonu-v-ceskem-trestnim-rizeni-116054.aspx>
- MAZÁNEK, M. a J. MÜLLER. Rekognice – stěžejní důkazní prostředek k objasnění vraždy. *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2009, 53. ročník (č. 1), s. 25–32.
- MOLNÁROVÁ, M. Kriminalistická rekognícia. [online] *E-psychologie*, 4. září 2008, [cit. dne 15. února 2016] 2. ročník (č. 3), s. 41–53. ISSN 1802-8853. Dostupné z: <http://e-psycholog.eu/pdf/molnarova.pdf>
- POLÁČEK, J. a J. SOUKUP. Některé psychologické a právní problémy identifikace osob a věcí podle údajů svědků. *Kriminalistický sborník*. Praha:

Ministerstvo vnitra – Hlavní správa Veřejné bezpečnosti – Kriminalistický ústav, 1964, 8. ročník (č. 3), s. 180–187.

- PROTIVÍNSKÝ, M. Vady rekognice a jejich procesní důsledky. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 1997, 41. ročník (č. 2), s. 11–25. ISSN 1210-6348.

Přílohy

- Příloha č. 1 – Protokol o rekognici osoby in natura. Dostupné z: http://www.lukasnecesany.cz/dokumenty/ostatni/rekognice_za_sklem.pdf
- Příloha č. 2 – Rekognice osoby in natura v terénu. Použito z: MAZÁNEK, M. a J. MÜLLER. Rekognice – stěžejní důkazní prostředek k objasnění vraždy. *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Praha Policie ČR, 2009, 53. ročník (č. 1), s. 31.
- Příloha č. 3 – Rekognice osoby in natura. Použito z: STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, s. 169, s. 171.
- Příloha č. 4 – Fotografie pro účely rekognice osoby podle fotografie. Použito z: STRAUS, J. a kol. *Kriminalistická taktika*. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005, s. 173.

Příloha č. 1 – Protokol o rekognici osoby in natura

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje
Odbor obecné kriminality
Ulrichovo náměstí 810
501 01 Hradec Králové

Č. j. KRPH- [REDAKCE]

Hradec Králové 22. března 2013
Počet stran: 6

Protokol o rekognici osoby dle § 104b trestního řádu

I.

V Hradci Králové dne 22.03.2013 v 10.30 hodin v PČR KŘP Khk Hradec Králové, Ulrichovo náměstí 810 v trestní věci:

obv. L [REDAKCE] N [REDAKCE], nar. [REDAKCE], trv. bytem [REDAKCE], t.č. ve vyšetřovací vazbě ve Vazební věznici Hradec Králové,

který je vrchním komisařem SKPV pod výše uvedeným Č.j. trestně stíhán pro zločin **vraždy** dle ust. § 140 odst. 2,3 písm. j) tr. zákoníku, ukončený ve stadiu **pokusy** podle ust. § 21 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se měl dopustit jednáním popsaným v usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 7.3.2013, převzal dne 7.3.2013, tedy tím, že:

dne 21.2.2013 v době mezi 16:55 hodin až 17:00 hodin, v ul. Pod Lipou 2172, Hořice v Podkrkonoší, Královéhradecký kraj, v prostorách kadeřnictví provozovaného L [REDAKCE] B [REDAKCE], nar. [REDAKCE], s přímým úmyslem usmrtit a získat tak majetkový prospěch, s rozmyslem spočívajícím v obstarání si zbraně, tupého předmětu, fyzicky napadl poškozenou L [REDAKCE] B [REDAKCE], data shora, a to dosud přesně nezjištěným tupým předmětem opakovanými údery značné intenzity do oblasti vlasové části hlavy, kdy tímto jednáním poškozené způsobil mnohotná tupá poranění hlavy - četné tržnězhmožděné rány v temenních a týlních krajinách oboustranně a v pravé spánkové krajině, pod kterými byly vpáčené tříštivé zlomeniny lební klenby, a tržně zhmožděnou ránu dolní části pravého ušního boltce, kdy tato poranění vedle k bezprostřednímu ohrožení poškozené, vyžadující urgentní chirurgické ošetření a následnou zdravotnickou péči ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové, z místa odcizil její peněženku s osobními doklady a dosud přesně nezjištěnou finanční hotovost, po činu těžce poraněnou a na životě ohroženou poškozenou uzamkl v kadeřnictví a z místa činu odešel., bylo podle § 104b odst. 1 tr. řádu přikročeno k rekognici osoby.

Přítomné osoby a jejich procesní postavení:

Rekognici provedl: kpt. Mgr. M [redacted] H [redacted]
Poznávající osoba (svědek): L [redacted] B [redacted]
[redacted]
Nezúčastněná osoba: R [redacted] V [redacted] - Magistrát města Hradec Králové
Další přítomné osoby: JUDr. V [redacted] R [redacted] - obhájce obviněného, Mgr.
L [redacted] F [redacted] - státní zástupce KSZ Hradec
Králové
Zapisovatel: kpt. Mgr. D [redacted] L [redacted]

Poučení poznávající osoby jako svědka:

Podle § 97 trestního řádu jste povinen vypovídat jako svědek o tom, co je vám známo o trestném činu a jeho pachateli a nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení.

Podle § 101 odst. 1 trestního řádu vás upozorňuji na význam svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu. Výpověď svědka slouží v trestním řízení jako důkaz.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání, taktéž je podle § 346 odst. 2 trestního zákoníku trestné, pokud jako svědek před policejním orgánem, který koná přípravné řízení podle trestního řádu, uvedete úmyslně nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí anebo takovou okolnost zamlčíte.

Podle § 99 odst. 1 trestního řádu nesmíte být vyslýchán o okolnostech, týkajících se utajovaných skutečností chráněných zvláštním zákonem, jež jste povinen zachovávat v tajnosti, ledaže by jste byl této povinnosti příslušným orgánem zproštěn.

Podle § 99 odst. 2 trestního řádu nesmíte být vyslýchán též tehdy, jestliže by jste svojí výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by vás této povinnosti příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu tuto povinnost máte, zprostil.

Podle § 99 odst. 3 trestního řádu se zákaz výslechu podle odstavce 2 nevztahuje na svědeckou výpověď, týkající se trestného činu, stran něhož máte oznamovací povinnost podle trestního zákoníku (§ 368). Rovněž se nevztahuje na svědeckou výpověď o utajovaných skutečnostech klasifikovaných ve zvláštním zákoně stupněm utajení "Důvěrné" nebo "Vyhrazené".

Podle § 100 odst. 1 trestního řádu máte právo odmítnout výpověď jako svědek, jste-li příbuzným obviněného v pokolení přímém, jeho sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem nebo druhem. Je-li obviněných více a v uvedeném poměru jste jen k některému z nich, máte právo odepřít výpověď ohledně jiných obviněných jen tehdy, není-li možné oddělit výpověď, která se jich týká, od výpovědi týkající se obviněného, k němuž jste v tomto poměru.

Podle § 100 odst. 2 trestního řádu jste oprávněn odepřít výpověď, pokud by jste svoji výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu, anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by jste právem pociťoval jako újmu vlastní.

Podle § 100 odst. 3 trestního řádu odepřít výpověď však nemůžete, máte-li stran trestného činu, jehož se svědecká výpověď týká, oznamovací povinnost podle § 368 trestního zákoníku. Neoprávněné odepření výpovědi je podle § 66 trestního řádu možné postihnout pořádkovou pokutou až do výše 50 000, Kč.

Podle § 211 odst. 3 trestního řádu odepřete-li podle § 100 trestního řádu vypovídat před soudem, bude vaše výpověď z přípravného řízení před soudem přečtena, pokud jste před výslechem v přípravném řízení prohlásil, že svého práva odepřít výpověď podle § 100 trestního řádu nevyužíváte.

Podle § 103 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 93 odst. 1 trestního řádu a § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo dříve než dáte odpověď nahlédnout do písemných poznámek, které však musíte vyslýchajícímu, pokud o to požádá, předložit k nahlédnutí. Po skončení výslechu vám bude protokol předložen k přečtení, nebo požádáte-li o to, bude vám přečten. Máte právo žádat jeho doplnění, opravy a změny v souhlasu s vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výslechu, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Má-li vyslýchany

3. strana protokolu o rekognici osoby

proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo používat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o němž prohlásíte, že jej ovládáte.

Jako svědek máte podle § 104 odst. 1 trestního řádu nárok na náhradu nutných výdajů a ušlé odměny za práci. Nárok zanikne, jestliže ho neuplatníte do tří dnů po svém výsledku.

Podle § 55 odst. 2 trestního řádu máte právo požádat o utajení své podoby a podepsat protokol smyšleným jménem a příjmením, pod kterým budete v trestním spisu veden, jestliže zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že vám nebo osobě blízké v souvislosti s podáním svědeckví hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí porušení základních práv.

Poučení poznávající osoby jako obviněného (podezřelého):

Podle § 33 odst. 1 trestního řádu a § 92 odst. 2 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kladou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonu prováděným orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výsledku nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslýchán za účasti svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Podle § 33 odst. 3 trestního řádu podáváte v přípravném řízení návrh na rozhodnutí o obhajobě bezplatné nebo za sníženou odměnu včetně příloh, jimiž prokazujete jeho důvodnost, prostřednictvím státního zástupce, v řízení před soudem pak prostřednictvím soudu, který koná řízení v prvním stupni.

Podle § 65 odst. 1 trestního řádu máte právo nahlížet do spisů, činit si z nich výpisky a poznámky a na svoje náklady si požít kopie spisů a jejich částí. Podle § 65 odst. 2 trestního řádu vám může toto právo policejní orgán ze závažných důvodů odepřít, důvod odepření, pokud o to požádáte, přezkoumá státní zástupce.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve než dáte odpověď, jste nahlédli do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 157a odst. 1 trestního řádu máte právo kdykoli v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu.

Podle § 165 odst. 1 trestního řádu se můžete se souhlasem policejního orgánu zúčastnit vyšetřovacích úkonů a klást otázky vyslýchávaným svědkům.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání.

Podle § 55/1c trestního řádu máte za povinnost uvést adresu pro účely doručování písemností určených k vašim rukám.

Podle § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo, aby vám po skončení výsledku byl protokol předložen k přečtení nebo požádáte-li o to, aby byl přečten. Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v soulase s vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výsledku, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Máte-li proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu vás dále poučují o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte. Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvedete-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt,

který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočnicků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočnicka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem.

II.

Před započítím úkonu byla obviněnému L [REDAKCE] N [REDAKCE] umožněna porada se svým obhájcem, JUDr. V [REDAKCE] R [REDAKCE]. Čas k poradě byl dostatečný, další poradu nepožadují.

Před započítím tohoto úkonu je obviněný za přítomnosti svého obhájce poučen dle svého procesního postavení, tedy zejména dle ust. § 33 a § 92 odst. 2 trestního řádu, dále dle ust. § 345 tr. zákoníku. Poučení porozuměl a vysvětlení nežadá.

Před započítím úkonu je řádně poučena i svědkyně poškozená, a to zejména dle ust. § 100 odst. 1,2 tr. řádu. Dále byla svědkyně poučena dle ust. § 345 a ust. § 346 tr. zákoníku. Poučení porozuměla a vysvětlení nepožaduje.

Poznávací osoba, byla po shora uvedeném poučení vyzvána, aby popsala osobu a okolnosti, při nichž tuto vnímala, popřípadě znaky nebo zvláštnosti, podle nichž by bylo možné osobu poznat: k tomuto viz. protokol o výsledku svědka ze dne 8.3.2013, kde je osoba pachatele tr. činu podrobně popsána.

III.

Podmínky provedení rekognice:

Rekognice se provádí na PČR KŘP Khk SKPV OOK Hradec Králové, Ulrichovo náměstí 810, Hradec Králové, a to ve výslechové místnosti v přízemí budovy. Obviněná a poškozená se vzájemně před započítím úkonu nepotkali a neviděli.

Rekognice je fotograficky dokumentována.

IV.

Průběh rekognice:

Obviněnému L [REDAKCE] N [REDAKCE], nar. [REDAKCE] byla po řádném poučení, tak jak je výše uvedeno, dána možnost, aby si vybral libovolné číslo od 1 do 6 a pozici v řadě.

A)

Obviněný L [REDAKCE] N [REDAKCE] si vybral č. 3 a třetí pozici v řadě zleva.

Obviněný byl vyzván, aby si z obličeje sundal brýle, s čímž souhlasil a toto učinil. Nikdo z osob nemá na obličeji brýle.

Ukazované osoby byly poté seřazeny v následujícím pořadí:

- 5) [REDAKCE]
- 2) [REDAKCE]
- 3) L [REDAKCE] N [REDAKCE]

6)
4)
1)

Na místě byla poté provedena fotodokumentace.

Svědkyňe ještě před tím, než je otevřeno okno, kterým je vidět do místnosti, kde stojí objekty, ale je vidět na monitor počítače, kde je kamera do vedlejší místnosti, tak uvádí: "špatně vidím". Je jí řečeno, že dívat se bude přes zrcadlo a pokud nebude vidět dostatečně, že se může podívat prostřednictvím obrazovky PC, případně osoby za zrcadlem mohou jít blíže. Na dotaz, zda potřebuje brýle, uvádí že ne.

Poškozené je položen dotaz: Uveďte, zda mezi těmito 6 osobami se nachází osoba, která vás dne 21.2.2013 fyzicky napadla ve vašem kadeřnictví, tedy zda někoho z těchto osob poznáváte jako osobu pachatele?. K tomuto dotazu svědkyně uvádí:

Poté je před svědkyní otevřeno okno do místnosti s objekty a na tyto se svědkyně po dobu cca 1 minuty dívá a následně se jí vrchní komisař dotazuje, zda má někdo vystoupit z řady a jít blíže k zrcadlu. Ona prohlašuje, ať vystoupí č. 5 a č. 2.

Tyto objekty z řady vystupují a svědkyni je dána možnost, že buď všechny osoby, nebo tyto dvě osoby mohou promluvit. S tímto souhlasí a žádá, aby promluvili, aby řekli větu "chci ostříhat". Chce, aby mluvili pouze objekty č. 5 a č. 2. Na pokyn vrchního komisaře objekt č. 5 vystupuje z řady a 2x po sobě vyslovuje větu, kterou požaduje svědkyně. Následně zastupuje do řady a z této vystupuje objekt č. 2 a vyslovuje 2x větu "chci ostříhat". Poté objekt zastupuje do řady.

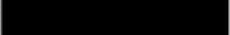
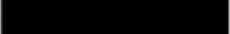
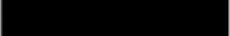

Svědkyňe uvádí: "Řekla bych, že to je dvojka". Na dotaz upřesňuje, že si to myslí.

Přistoupeno k druhému kolu, během kterého budou mít všechny osoby brýle, které jsou všechny naprosto totožné.

B)

Obviněnému L N , nar. byla po řádném poučení, tak jak je výše uvedeno, dána možnost, aby si vybral libovolné číslo od 1 do 6 a pozici v řadě osob. Obviněný L N si vybral č. 6 a šestou pozici v řadě zleva.

Ukazované osoby byly poté seřazeny v následujícím pořadí:

4)
2)
5)
1)
3)
6) L N

Na místě byla provedena fotodokumentace.

Poškozené je položen dotaz: Uvedte, zda mezi těmito 6 osobami se nachází osoba, která vás dne 21.2.2013 fyzicky napadla ve vašem kadeřnictví, tedy zda někoho z těchto osob poznáváte jako osobu pachatele?. K tomuto dotazu svědkyně uvádí:

Svědkyně si objekty prohlíží, je rozhodnuto, že všechny objekty přistoupí blíže cca o 1 metr k zrcadlu a všechny objekty 2x za sebou promluví a řeknou větu "Mohla byste mě ostříhat". Začíná se od čísla 4 zleva doprava, poslední mluví obv. L [redacted] N [redacted]. Poté svědkyně uvádí, že pachateli je podobná osoba č. 4.

Dále je jí nabídnuta možnost, že může přímo do místnosti k objektům rekognice, toto odmítá. Uvádí, že v poslední době po úrazu se jí zhoršil zrak, dnešního dne navštívila očního lékaře, ovšem dosud brýle na dálku nenosí, nosí pouze brýle na čtení. Obličej objektů rekognice vidí.

Obhájce bez dotazů.
Státní zástupkyně bez dotazů.

Svědkyně v obou kolech rekognice označila osobu E [redacted] H [redacted], s tím, že by toto řekla, že si to myslí, je podobný pachateli. Tedy neoznačila osobu obviněného L [redacted] N [redacted].

V.

Protokol o rekognici byl předložen všem účastníkům k přečtení s poučením o možnosti provedení jeho oprav nebo doplnění. Po přečtení všichni přítomní prohlašují, že protokol odpovídá stavu, průběhu a v něm uvedeným zjištěním, a proto nežadají změn, oprav ani doplnění.

Skončeno a podepsáno dne 22.03.2013 v 11:50 hodin.

rekognici provedl:
kpt. Mgr. M [redacted] H [redacted]

vrchní komisař SKPV

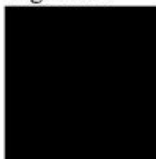
nezúčastněná osoba:
R [redacted] V [redacted] - Magistrát
města Hradec Králové

poznávající osoba:
L [redacted] B [redacted] (roz.
[redacted])

osoby přítomné rekognici:
JUDr. V [redacted] R [redacted] -
obhájce obviněného
Mgr. L [redacted] F [redacted] - státní
zástupce KSZ Hradec Králové

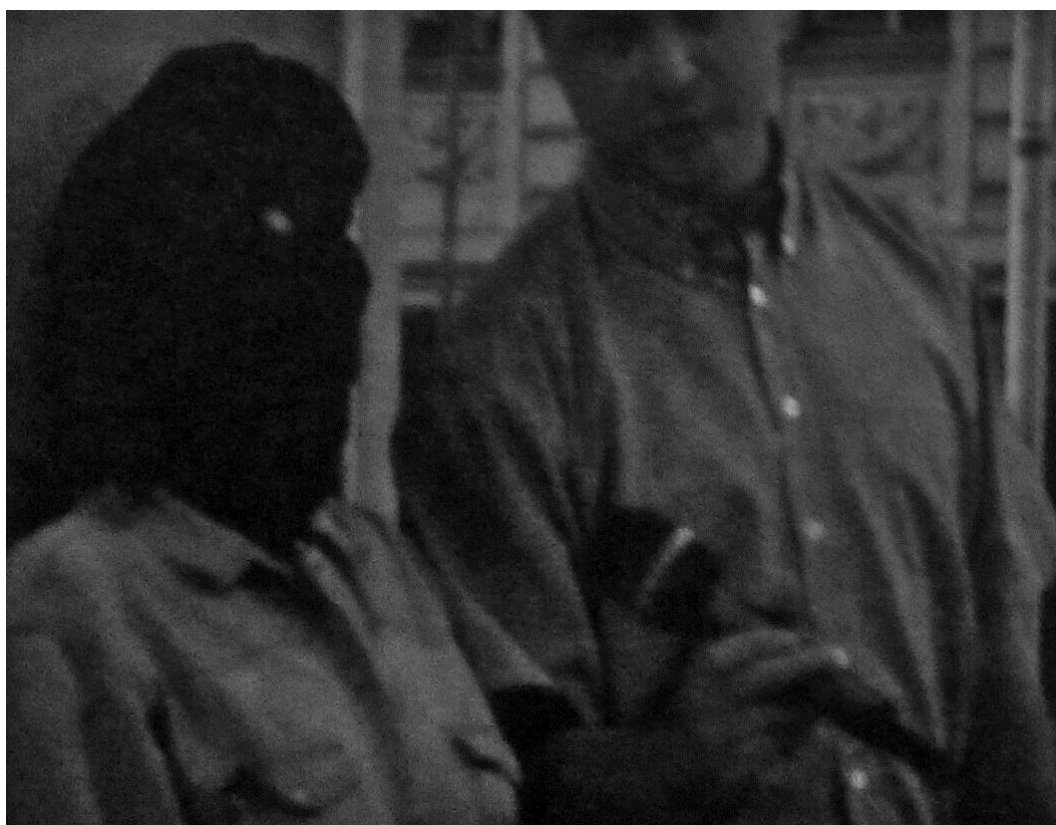
zapisovatel:
kpt. Mgr. D [redacted] L [redacted]

Figuranti:

obviněný:
L [redacted] N [redacted]

Příloha č. 2 – Rekognice osoby in natura v terénu

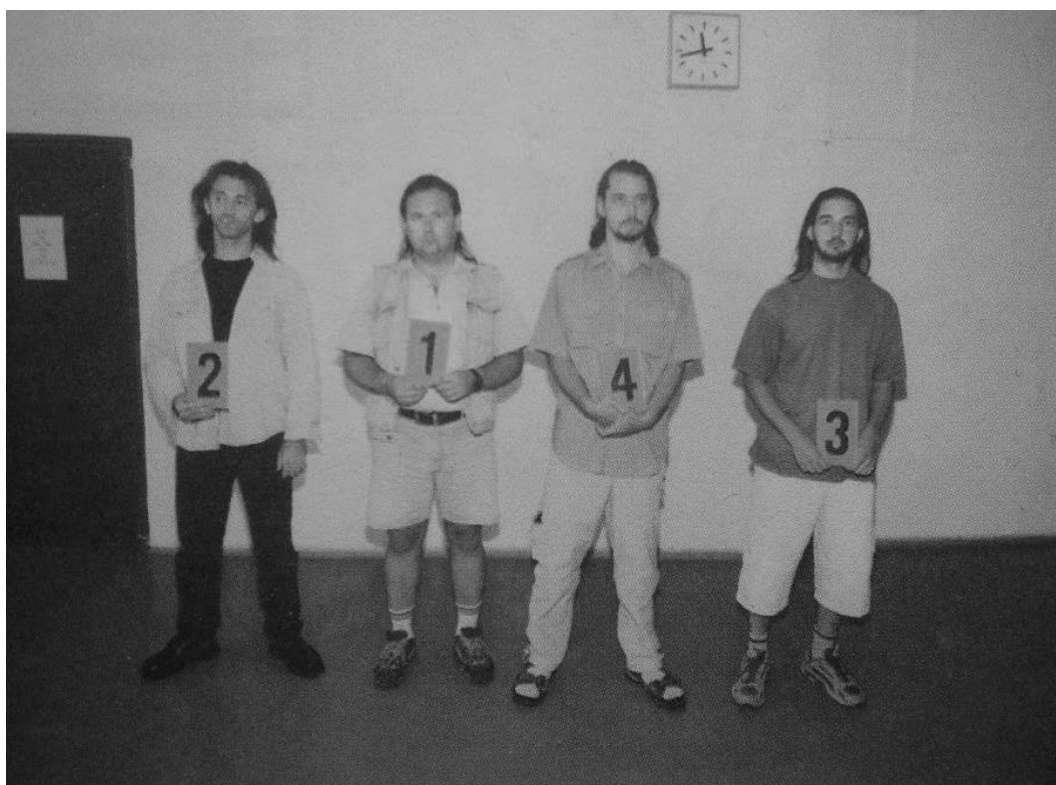

Obrázek 1 – fotografie poznávající osoby, totožnost osoby je utajena za pomoci kukly

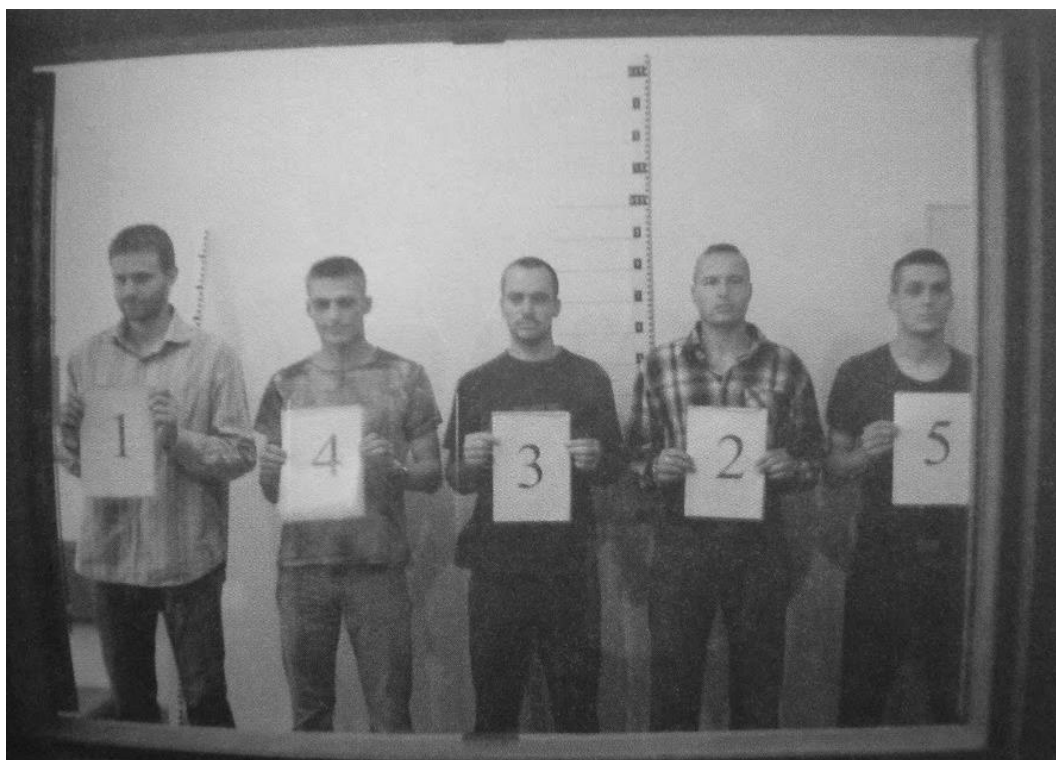

Obrázek 2 – fotografie rekognice osob in natura provedené v terénu

Příloha č. 3 – Rekognice osoby in natura

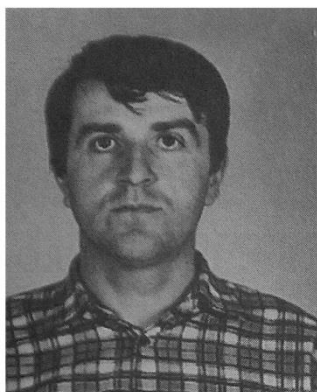

Obrázek 3 – fotografie rekognice osob in natura

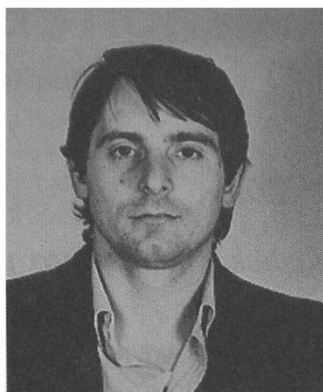

Obrázek 4 – fotografie rekognice osob in natura přes jednocestné zrcadlo

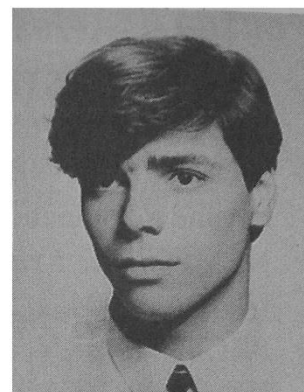
Příloha č. 4 – Fotografie pro účely rekognice osoby podle fotografie

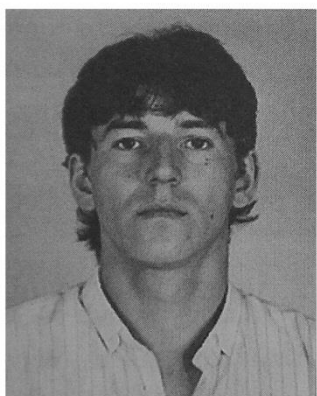
1

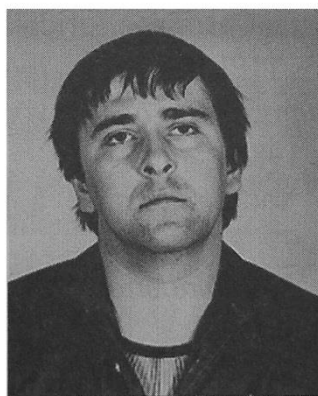
2

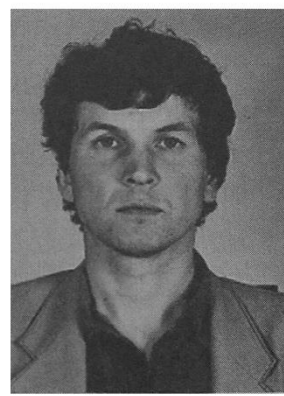
3

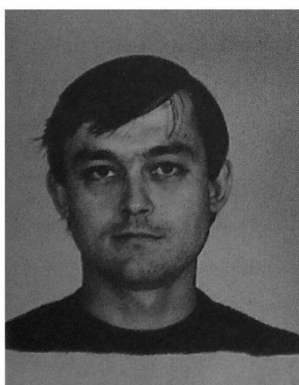
4

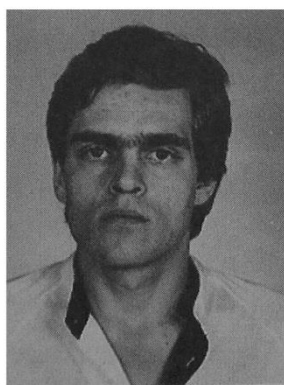
5

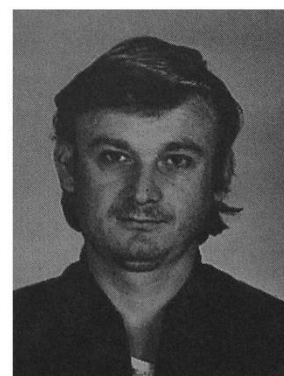
6

7

8

9

Obrázek 5 – možný vzor archu fotografií určený pro rekognici osob podle fotografie